

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér

Nyitóliter sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, július 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A Pannonián.
- Aerenthal és Tittoni.
- Az Üzletvezetőség palotája.
- Mikor az asszony szeret.
- A vashidak építése.
- Nagy Lajos ünneplése.
- Merénylet Fallières elnök ellen.
- Ki a felelős?
- Öngyilkos miniszteri tanácsos.
- Háborúsvilág a várban.
- A reáliskola új palotája.
- Vadák Lengyel Zoltán ellen.
- A gyáva generális.
- Szerelme akadályokkal.

A Pannonián.

Flume, július 13.

A szikkadt tengerparti főveny mulatóságairól, a fenyűalja költészetéről és az előkelőkkel terhelt nyaralónhelyekről szóló levelekkel együtt indul utnak ez az írás. A tenger mellől jön, egy időbe esik amazokkal, csak hogy kevésbé hangulatos, egyáltalán nem poétikus és sóhajtsányit sem előkelő, a mi benne van. A műfaja is más, mint a fürdő-karcoké, vagy a hullám-verseké. A műfaj nem egészen új, de magyar különlegesség. Magyarabb, mint a Tömörkény István modelljei. A stilisztikák még nem szólnak erről a műfajról: *Level — a kivándorló hajóról.*

Ej, hiszen ezeket a hajókat már fölfedezték esztendőkkal ezelőtt. A mikor még friss volt a szerződés, a melyet a nemes lord Inverclyde, a Cunard line liverpooli hajós társaság kötött Magyarországgal. Magyarország biztosította lord Inverclyde urat, hogy évente legalább harmincezer kivándorlót ad, Fiumén keresztül, — s az előkelő üzletfelnek igazán nem lehet panaszja Magyarországra. A múlt esztendőben épen hatszor annyi szállítmányt kapott. Hát akkor, igen, le voltak írva a víziemeletesek, a gőzóriások, a Carpathia, az Ultonia, meg a Pannonia, amelyen e sorok is íródnak. Az újságtudósító elragadtatása szinte repesett, a mikor a közönség elé rajzolta az amerikai nagy hajókat, amelyek a mólón méltósággal néznek az Ungars-Croata és az Adria szomszédos forgalmu tengeri propellereire, meg a keletre vánszorgó teherhordóira. Milyen büszkesége a magyar tengerpartnak, hogy ezek a hajó-előkelőségek a rendes látogatói közé szegődnek s milyen nagy az öröme a magyaroknak, hogy ezek az oceáni nagyságok az angol zászlón kívül a magyar állam lobogójával is ékeskednek!

Azok a levelek, a melyek most születnek a kivándorló hajókon, egészen más

érvilágban vajudnak. Azok is, a melyeket az utra menők, uton levők küldenek az otthon hagyottakhoz, meg az olyan levelek is — ilyen ez is — amelyeket azok írnak, vagy a lelkükben, iratlan hagynak, a kik csak látványosságnak nézik meg a Cunard line hajó parkjának nevezetességeit.

Mert látványosság ez, a melyre a Palazzo Adria portása husz fillérért árulja a belépő jegyeket. Nagy, igen érdekes látványosság, amely sokkal többet ér ennél a csekély entree-nál. Az adriai fürdők nyaralói, futkározó turistái szaporán nyüzsögnek a földéltre, háló-félszerekbe vezető lépcsőkön. És ha abban a hajólegényben, aki egyet-mást megmutat, volna ötletre való hajlandóság és ha tudna franciául, ezt mondaná: „Voilà-Hongrie!”

A mire a közel kétezer utas „behajózott”, — akkor azon a hajón ott van Magyarország. Minden bűnével azoknak, akik a kivándorlásra jutók sorsával nem törődnek, minden nyomoruságával a földnek, a mely egyre kevesebb-kevesebb kenyeret ad a hozzája ragadt népnek, minden jobb sorsra való munkás törekvéssel, ambícióval, a mely odahaza a protekció, a panamák, a visszamaradottság sövényén nem tudja magát keresztül vágni s minden tapasztalatlanságával a tudatlan embereknek, a kik Amerikában még mindig fölfedezetlen aranymezőket hisznek. Ez a hajó: ez Magyarország. Az etnografiai muzeum nem csoportosítja olyan színesen az ország különböző népfajait, mint a vöröskéményes ormótlan hajó-kolosszus. Amott a tulajdonai parasztagazda s a magyar parasztleány, aki tréfálkodva markolja a falujabeli lánynak apróba fonott kontyát. A bácskai rác, papucsba futó pantallóval; a felvidék tótja, aki ismerősök, rokonok, barátok közé megy, szinte hazajár, amikor kivándorol. Bánát svábjá, Erdély oláhja egymás mellé kerül, s összekeveredik a kékinges munkással. De ezeknél a néptípusoknál is magyarabb, különlegesebb egy másik csoport. Uri ruhát, friss divatu nyakkendőt viselő fiatal emberek, akik menekülnek az ugynevezett uri sors elől; mennek, hogy a cipőtisztító-székeken, a konyhalegények asztalánál, vagy az utkaparásnál keressek az új karrier fundamentumát. Igen, ez a legmagyarabb: a harminc-negyven forintos kishivatalnokok, iroda emberek, díjnokok, akik a nyomoru fizetés ellen csak azt kapják kárpótlásul, hogy társaságbeli emberek, az intelligenciához tartoznak és párbajképesek. A mikor nem bírják tovább adóssággal, vagy a koplalással, akkor föláldozzák ezeket a kiváltságokat, a kávéházi üdülést a kínos dol-

lárókért, a melyeket brutális fáradsággal kell kiharapniok a tengerentuli földből.

Ez Magyarország. De mintha tökéletesebb, szebb lenne annál, amelynek tükkörképét mutatja. A nemzetiségek itt nem abajgatnak egymásra. A szerbről senkinek se jut eszébe, hogy vadrác, az oláhnak senki se hányja a szemére Vajda-Vojvod Sándor költeményeit. Viszont az oláh nem csinál graváment abból, hogy a hajón csak magyar fölírás figyelmezteti a kivándorlókat, hogy Ellis Island szigetén a new-yorki osztrák-magyar konzulátus egy hivatalnoka mindenben a kezükre jár, ha hozzáfordulnak. A vallási ellentétek is mintha elsimulnának. Legalább az egyik kürtő mellett álló fiatal embertől, akinek arcán kétségbevonhatatlanul rajta van a keleti bélyeg, a többiek nem húzódnak el ama szag miatt, amelyet Olay Lajos, a haza egyik atyja az ő felekezetével együtt emlegetett. A munkás se vész össze azzal, aki munkaadó volt. A közös nyomoruság, vagy a közös remények bontják le az ellentéteket, a haragot, a gyűlölséget?...

A hajón, a hajó körül vigan, elevenen vannak, szórakoznak. A sárabai legény, a ki Fehérváron tul nem látta a világot, komoly érdeklődéssel kacsint az óriás kazánok közé. Amott gyönyörködve nézik a vasdaruk fürge kanyarodásait, amelyek az áruzsákokat szedik ki a hajó gyomrából. A nadrágosok úgy járnak a hajó egyik végéről a másikra, akár a korzón s össze ismerkednek a fiatal tengerész-tisztával, a ki öreg nyugalommal szívja a pipe-ot. A reményekkel szegett, ábrándokba takart új élet pezsgése, derüje ez. Völegényei valamennyien a nagy hozományt ígérő, vonzó Amerikának: a Pannónia lagzira viszi őket.

Hanem aki az idehaza valók közül, látószemmel és kinyílt lélekkel nézi őket, azt át meg átjárja valami sohase érzett izgatottság. És hamarjában nem tudja, mit sajnál, mit szán: az országot, amely ilyen nagy tömegével veszíti el az erejét, a munkáját, a vagyonát, vagy azokat, a kik olyan sok lemondáson estek eddig át s akiket annyi csalódás fog leöklözni. Aztán a sajnálatból a végtelen csodálkozás érzése szűrődik át: hogy is lehet, hogy egy országban, amely ezeket a hajókat ilyen vastagon tömi, egy percig is egyébbel törődnek, máson veszekednek, izgulnak és törvényt alkotnak, mint azon, azért és amiatt, hogy ezt a nagy ember-özönlést leapasszák, a kivándorlókat ittmarasz-
szák?...

A kivándorlás csökkentése... Szürke tárgy, fakó ügy. Olvasatlanul futnak át az emberek, ha valamely cikkely, anketéről szól. A cikkek, sem az anketék

nem is használnak ennek. Hanem ha valaki nem akarja untatónak látni ezt az ügyet: ugyan nézze meg ezt a tiz krajcáros látványosságot, a kivándorló hajók fődélzetét. És legfőképp nézzék meg a képviselő urak, akiknek most vakációjuk van, amelyet talán ugyis az Adria napsütéses szegélyein töltenek. Nézzék meg ezt a darab Magyarországot, hogy meglássák belőle: mivel adósa a maguk hivatásának, amelyet tanulmány részben léhaságokra, üres időtöltésre fecséreltek. A latin azt mondja: Qui nescit orare, pergat ad mare. Menjenek a tengerre, képviselő urak, legalább a kikötőig, a kivándorlási hajó fődélzetére. Ott talán megtanulnak — nem imádkozni, hiszen az imádság úgy se használ az öreg bajokon — hanem egy kevés komolyságot, lelkiismeretet. Milyen nagy hiba van ennek a parlamentben!

Leme gyünk. A kórházból, temetőből távozók nem mennek olyan nyomott szível, mint mi. S az ember kezdi érezni, hogy „mi van azon sirnivaló“, kétségbejítő és nemzetet sujtó, amikor az ujságokban ilyen két sor jelenik meg:

Fiuméből táviratozzák: A Pannónia kivándorlási hajó ma délután 1778 kivándorlóval elindult Newyorkba. +

Aerenthal és Tittoni.

Csinálják az európai békét.

Külügyminiszterek találkozója

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 15.

Az egész világ figyelme Desio, e kis olasz városka felé irányul. Itt fog végbemenni Olaszország és Ausztria Magyarország külügyminiszterének találkozója.

A legutóbbi évek alatt monarchiánk és Olaszország között a s övetséges viszony nagyon is meglazult, sőt: — diplomáciai nyelven szólva — feszültté vált. Olaszország nagyon gyanusan viselkedett az iztriai irridenta törekvésekkel szemben valamint a montenegrói és dalmata partvidékeken kifejtett működése is méltó aggodalmakat keltett.

Olaszország ilyen viselkedésére vezethető vissza az is, hogy horvátjaink és fiemei olaszaink egyszerre oly vérmes vakmerőséggel tálták ki a magyar közvélemény előtt széparisztikus törekvéseiket. A desioi találkozás bizonyára módot fog adni a két nagyhatalom képviselőinek arra, hogy ezt a meglazult jogviszonyt újra megerősítsék. Anál is inkább, mert az ilyen találkozás rendszerint már csak megpecsételése szokott lenni bizonyos előzetes megállapodásoknak. Érthető hát, hogy a világ minden részéből Desioba sereglettek a hírlaptudósítók, hogy haza táviratozzák azokat a nyilatkozatokat, amelyeket a két külügyminiszter hajlandó lesz a nyilvánosság elé bocsátani az aggodalmas világközvélemény megnyugtására.

Desio, július 15. A kora reggeli órák óta itt nagy élönkség uralkodik. A helység zászlódisztól ölt. Számos olasz és külföldi lap tudósítója, köztük több Ausztriából és Magyarországból is, érkezett ide. Néhány tudósító a telefon és távirati szolgálatban esetleg felmerülő zavarokra való tekintettel Desio és Milánó közötti automobilszolgálatot rendezett be. Tittoni villájának kapuja déle őtt be volt zárva, mert Tittoni Lützow gróf nagykövetel való értekezés végett Milánóba utazott. A villa tetejéről nagy zászló lo

bog. Olasz és külföldi hírlapírók tegnap kihallgatást kértek Tittonitól. Ő azonban tudatta velök, hogy csak oly feltétel alatt fogadja őket, ha nem beszélnek politikáról. Tittoni Aerenthal osztrák-magyar külügyminisztert megérkezése után teához fogja meghívni.

Desio, július 15. Aerenthal báró külügyminiszter Lützow gróf osztrák magyar nagykövetel és báró Gagern követel 4 óra 30 perckor ideérkezett. A kis pályaudvarnak virágokkal díszített perronján Tittoni külügyminiszter Bolatti irodafőnökével várakozott. Azonkívül megjelentek a hatóságok fejei és Desio helység előkelőségei, köztük több hölgy is. Az üdvözlés nagyon szívélyes volt. A helyi tüzőrség zenekara az osztrák himnuszt és az olasz királyindulót játszotta. Tittoni miniszter bemutatta Aerenthal bárónak Bolatti irodafőnököt és Desio polgármesterét, aki Aerenthal bárót a lakosság nevében is üdvözölte. Aerenthal báró bemutatta Tittoni miniszternek Gagern báró követel. A vasutól a Tittoni villáig 10 egyesület zászlókkal állott sorfalat és a vendéget üdvözlésekkel fogadta. Tittoni miniszter neje Aerenthal bárót a villa előcsarnokában fogadta és rövid üdvözlés után a parkfelőli terrászra vezette. A villa előtt elhelyezkedett zenekar az osztrák himnuszt játszotta. A terráson teát szolgáltak fel. 6 órakor a miniszter visszavonult.

Milánó, július 15. A Corriera de la Sera éppen oly rokonszenves cikket közöl, mint a „Perseveranza“ és azt mondja, ha Tittoni radikális módszer szerint járna el, úgy Olaszország csakhamar szerencsétlen helyzetbe jutna és mindenütt ellenségei volnának, fegyverekkel pedig nem rendelkeznek. Az ország, hála istennek, egyetért a hármasszövetség politikájával, mert ez a békét jelenti. A lap ezután Ausztria-Magyarország és Olaszország viszonyainak változásait fejtegeti és azt mondja, hogy Tittoni kevés év alatt elhárította mindazokat az akadályokat, amelyek a két szomszéd állam barátságának útjában állottak. Az irrendentizmus kimúlt. Ausztria Magyarországgal meggyőződött arról, hogy Olaszország becsületes társa akar lenni. Ezért remélhető, hogy a Balkán-ügyekben fennálló negatív egyetértést nemsokára egy pozitív szerződés fogja helyettesíteni.

Az üzletvezetőség palotája.

Elutasított felebbezés.

A belügyminiszter Aradhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A város törvényhatósági bizottsága múlt havi közgyűlésén tudvalevőleg egyhangú lelkesedéssel teljesítette az államvasutak aradi üzletvezetősége azon kérelmét, hogy a város a Béla téren adjon ingyentelket a felállítandó üzletvezetőségi palota részére. A közgyűlésnek ezt a határozatát, amelyet névszerinti szavazással hozott, Kovács István és társai megfélebbezték a belügyminiszterhez.

A felebbezők azzal az indokolással kérték a közgyűlés határozatának megsemmisítését, hogy ha a Béla téren épül fel az üzletvezetőségi palota, azon a környéken újabb üzletek nyílnak, amelyek a város középpontjában levő üzletek forgalmát csökkentik.

A belügyminiszter ma érkezett leiratában arról értesítette a város közönségét, hogy Kovács István és társai felebbezését elutasította, mert ez nem a közgyűlésnek véghatározata ellen irányul.

A belügyminiszter elutasító leirata az alábbi:

Arad sz. kir. város közönségének.

Az 1907. évi június hó 12-ikén tartott bizottsági közgyűlésében hozott határozata ellen Kovács István és társai részéről előterjesztett felebbezést ezennel visszautasítom s a felterjesztett iratokat az ügy érdemleges elbírálása nélkül idezártan visszaküldöm.

A felebbezést visszautasítani kellett, mert az azzal megtámadott közgyűlési határozat annak folytán, hogy azzal a területátengedés ügyének érdemleges tárgyalása és az aláírt névszerinti szavazás megejtése a július havi közgyűlés sorrendjére kitűzetett, előkészítő intézkedést tartalmazván, a véghatározat fogalma alá nem esik, már pedig az 1901. évi XX. törvénycikk 4. § a értelmében felebbezésnek csak véghatározat ellen van helye.

A miniszter meghagyásából:
Hartl Sándor,
miniszteri osztálytanácsos.

A polgármester a felebbezés visszautasításáról értesíti a felebbezőket s a törvényhatósági bizottságot.

Mikor az asszony szeret.

Szeretve mind a rendőrségig.

A Balzac kor átka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A harminc éves nők alapos ismerője, Balzac azt mondja egyik regényében, hogy a legszenvedélyesebben a harminc éves nők tudnak szeretni. Ugy látszik azonban, hogy a kiváló regényíró nem ismerte a 40 és 50 év között levő nőket, mert ezeknek szerelme még a 30 évesekénél is forróbb. Ha Balzac még élne, egy aradi asszony esete ismertette volna meg a 50 évhez közel álló nők szerelmével.

Tegnap délután ugyanis egy rendőr felkísérte a városházára Oláh Sándor 50 éves kádársegédet és özv. Márkus Zsigmondné 47 éves asszonyt, mert az u'cán botrányt csináltak. A férfi ugyanis alaposan pofon verdeste az asszonyt, akivel két éve vadházasságban élt. Hogy miéért történt az utcai botrány, ez a következőkből tűnik ki:

Oláh Sándor megunva az asszony szerelmét, más nő után nézett, s talált is egy fiatalabb hölgyet, akinek csókja zamatosabb, mint a 47 éves asszonyé. Elhagyta tehát balközi hitvesét és összeállt szíve újabb választottjával. Az elhagyott asszony nem tudott belenyugodni abba, hogy Oláh mást boldogítson ölelésével és állandóan szerelmével üldözte a férfit. Tegnap délután is sirva könyörgött Oláhnak, hogy térjen hozzá vissza. A hűtlen kádársegéd azonban kijött a sodrából és kétszer pofon ütötte a szerelmes asszonyt. Ezért kísérte fel őket egy rendőr a városházára, ahol Moldován Ödön ügyeletes rendőrhadnagy elé kerültek.

Mindketten elmondták mondókájukat s arra kérték a rendőrhadnagyot, hogy tegyen igazságot. Moldován nem lévén erre illetékes, nem intézkedhetett.

— Kérem, tekintetes hadnagy ur! szólalt meg Oláh Sándor. Tartsa itt ezt az asszonyt, míg én elmegyek. Mert ha velem együtt jön, megint szekirozni fog s én nem állok jól magamról, hogy megint fel nem képelem.

— Engedjen el hadnagy ur! siránkozott az asszony. Az én helyem a Sándor mellett van.

— Hallgassanak! mondá a rendőrhadnagy. Maga Oláh elmehet, az asszony azonban tiz percig itt marad.

— S úgy lön, amiként mondá. A férfi eltávozott, az asszony pedig leült a kapualjban levő padra és keservesen sirt. Az egyik jószívű rendőr vigasztalni igyekezett.

— Nem tudom, hogy mi van a szívemben

— szolt a szerelmes asszony, miközben zápor módra hullottak könnyei. Megbolondulok, nem érem tul ezt a csapást. Szerelmesebb vagyok, mint 17 esztendő koromban.

A rendőrök megsajnálják a boldogtalan asszonyt, de nem segíthettek rajta. A tiz perc leteltével pedig elbocsátották Márkus Zsigmond-nét, aki még mindig sirts talán még most is sir, ha ugyan azóta nem lágyult meg a csapodár kádársegéd szive.

A vashidak építése.

Az Eötvös-utcai hid feljárója.

Leirat a városhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A mult havi közgyűlés tudvalevőleg megbizta a mérnöki hivatalt, hogy a vashidakra vonatkozó terveket készítse el. A mérnöki hivatal a mult heti tanácsülésen bejelentette, hogy a tervek elkészültek s így most a pályázat kiírása van hátra.

Ma újabb leirat érkezett a városhoz a ke reskedelmi miniszteriumból s ez a leirat az Eötvös utcai hid balparti feljárójára és a katonai kincstártól megszerzendő területekre vonatkozólag intézkedik. A leiratban a miniszterium tudatja továbbá a várost, hogy az ujaradi vashid feljárójának kiépítéséhez szükséges Atzél-féle telket a kincstár átengedi a városnak.

A leirat szószerinti szövege egyébként az alábbi:

Arad sz. kir. város közönségének!

Folyó évi május hó 25-én kelt rendeletem kapcsán értesitem a közönséget, hogy az Eötvös utca irányában épi endő Maroshid balparti feljárójára vonatkozó tervet a leküldött tervekbe bevezetett módosításokkal és azzal a kikötéssel, hogy a munka kivitelénél a katonaság használatában levő kincstári területek átadásáról felvett jegyzőkönyvben foglalt feltételek szigoruan betartandók és hogy a várakokban öszszegyűlő csapadékvizek elvezethetése céljából szükséges két átereszt helye és mérete a katonai hatósággal egyetértőleg állapítandó meg — a cs. és kir. közös hadügyminiszter ural egyetértőleg jóváhagyom.

Értesitem továbbá a közönséget, hogy a pénzügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök ur az Atzél-féle kincstári telkekből az Arad és Ujarad közti hid építéséhez szükséges és a közönség által kért részleteket — a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fentartása mellett — a sz. kir. város törvényhatóságának tulajdonába és birtokába át fogja adni, azonban ugy ezen telekrészek, mint a katonai ingatlanoknak a törvényhatóság részéről leendő átengedése csak külön szerződések kötése útján lesz eszközölhető.

Az Atzél-féle telekrészeket illetőleg utasította már a miniszterelnök ur az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy azoknak tényleges átadása mellett a vonatkozó szerződést a törvényhatósággal mielőbb kösse meg, a katonai ingatlanokra vonatkozó szerződés megkötése tárgyában pedig a miniszterelnök ur a cs. és kir. közös hadügyminiszter ural egyetértőleg fog intézkedni, a hadügyminiszter ur azonban már értesítette a cs. és kir. 7 ik hadtestparancsnokságot, hogy a szóban levő területeknek tényleges átadása ellen nincsen észrevétel.

Mindezekről tudomásul vétel és a szükséges intézkedések megtehetése végett azzal értesitem a közönséget, hogy az Eötvös utcai hidfeljáró építése ügyének állásáról a jövő évi január hó végén tegyen jelentést, hogy a cs. és kir. közös hadügyminiszter urat kellő időben tájékoztassam aziránt, hogy az említett feljáró költségeihez felajánlott 10,000 koronányi hozzájárulási összeg mely időben lesz általa folyósítandó.

A miniszter meghagyásából:

Bölcs,
miniszteri tanácsos.

A miniszteri leirat értelmében a hidfeljárók kiépítéséhez szükséges területek tényleges átengedésére vonatkozólag már a közel jövőben megkötik a szerződést s így az utolsó formalitásokon is tulesve megkezdhetik a vashidak építési munkálatait.

TÁVIRATOK.

Zavargások egy angol gyarmaton.

Sidney, július 15. Az Uj-Hebridák számos helyén nagy izgatottság uralkodik, a mennyiben a benszülöttek és a Cambrian cirkálóval érkezett katonaság között, amely azért érkezett ide, hogy a lakosságot több európai meggyilkolásáért megbüntesse, öszszeütkezések történtek. A harcban egy tengerész elesett, többen megsebesültek. Hir szerint a benszülöttek közül soknak fegyvere van.

Merénylet

Falliéres elnök ellen.

Két revolverlövés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 15.

Tegnap, július tizennegyedikén volt a franciák nemzeti ünnepe. Mikor Falliéres köztársasági elnök visszatért a szemléről, egy állítólagos őrült rálőtt. A hatóságok azt mondják, hogy nem az elnökre löttek, hanem csak a levegőbe.

Távirati tudósításunk:

Páris, július 15. A Longchampban, mint minden évben megtartott csapatszeme, fényes lefolyásu volt. Falliéres elnök 8 órakor reggel é kezett oda, ahol a közönség melegen üdvözölte.

Az elnök Clémenceau miniszterelnökkel a la Daumont hintóban a csapatok homlokvonala előtt elhajtatott és azután az elnöki emelvényen foglalt helyet.

Ezután a közönség zajos üdvkiáltásai közepette megkezdődött a csapatoknak az elnök előtt való elvonulása, ami kifogástalanul ment végbe. A szemle alatt Lebauvy katonai léghajója a versenypályán felszállt és különböző mozdulatokat tett.

Falliéres elnök a csapatszemlén résztvevő tiszték és tábornokok tiszteletére ebédet adott, amelyen Clémenceau miniszterelnök, valamint Picquart és Thomson miniszterek is résztvettek.

Páris, jul. 15. Midőn Falliéres elnök kíséretével az Elyséebe való visszautaztában az Avenue Marignybe ért, egy állítólag elmezavart egyén két revolverlövést tett. Senki sem sérült meg.

Az egyéat letartóztatták. A rendőrségi prefektura kijelenti, hogy az illető egyén az elnök kocsijától 150 méternyi távolságban a levegőbe lőtt.

A Bois de Boulogne Avenuen 40 embert letartóztattak azért, mert azt kiáltották:

— Éljenek a tizenhetesek!

A izenhetedik gyalogezred volt tudvalevőleg az amely a délfraanciaországi mozgalmak alkalmával megtagadta az engedelmességet.

Páris, jul. 15. Az az ember, aki Falliéres elnöknek a csapatszemléről való visszatértekor revolverrel a levegőbe lőtt, azonos egy a tengerészti lajstromba beírott Maillé Leon Marie nevű személylyel, aki a legutóbbi éjjel Rouenből érkezett ide.

A reáliskola uj palotája.

Miniszteri biztos Aradon.

Apponyi Albert gróf a városhoz

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

Aradváros tanügye még sohasem részesült olyan nagyarányu támogatásban, mint a mostani közoktatásügyi kormány részéről. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter aradi tartózkodása idején többrendbelli ígéretet tett a városnak s ezeket most sorra be is váltja. Rövid idő alatt megvalósult az állami felsőbb leányiskola felállításának eszméje, majd hat uj elemi iskolával ajándékozta meg a kormány a várost, végül az állami főreáliskola részére külön épület emeltet.

A közel jövőben a főreáliskola uj épületének létesítése is befejezést nyer, amennyiben az ügy olyan stádiumban van, hogy az épület helyére vonatkozólag megindulnak a tárgyalások. Apponyi gróf miniszter ma érkezett leiratában közli a várossal, hogy a helyszini tárgyalást megkezdik s ennek vezetésével báró Barkóczy Sándor dr. miniszteri tanácsost bizza meg. A miniszter leirata így hangzik:

Értesitem a közönséget, hogy az aradi állami reáliskola számára emelendő uj épületre vonatkozó helyszini tárgyalással báró Barkóczy Sándor dr. miniszteri tanácsost bizzom meg. Kiküldöttem a tárgyalások napjáról a közönség polgármesterét közvetlenül fogja értesíteni.

Meg vagyok győződve arról, hogy a főreáliskola elhelyezésének kérdését, mely a városra és az államra egyaránt fontos, mindkét említett tényező megfelelő áldozatkészséggel rövid időn belül sikerrel megoldhatja.

Budapest, 1907. évi július hó 9-ikén.

Apponyi.

A miniszter leiratával a tanács legközelebbi ülésén foglalkozik s ezen egyuttal megteszi az előkészületeket a miniszteri tanácsos fogadtatására.

Nagy Lajos ünneplése.

Bucsu a sörasztaltól.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

Aradnak országos híru, kitünő szállodása, Nagy Lajos tudvalevőleg megvette a miskolci Korona szállót és még e hónap folyamán elhagyja Aradot. A széles körökben nagy népszerűségnek örvendő vendéglős távozása alkalmából barátjai és söröző asztaltársai ma este tiszteletére lakomát rendeztek, hogy szívélyes ünnepségek keretében bucsuzzanak Nagy Lajostól. Az egész est folyamán megható módon nyilvánult meg a távozó vendéglős iránt érzett nagyrabecsülés és rokonszenv, amelynek kifejezésül gyönyörű és hatalmas virágcsokrot, valamint pompás diszoklevelet is nyujtottak át az ünnepeltnek. A virágcsokor szalagjait ez a felírás diszitette:

Nagy Lajos és neje, Lőrinczi Saroltának
aradi tisztelői.
1907. július 15-én.

A lakomán résztvevők által aláírt diszoklevél szövege a következő:

Diszoklevél.

Mi, isten kegyelméből tagjai a sörasztaltársaságnak, abból az alkalomból, hogy kedves barátunk

NAGY LAJOS

Aradról végleg elköltözik, kiállítjuk neki e diszoklevelet annak tanúságára, hogy őt nem-

csak mint figyelmes, előzékeny és kitűnő vendéglősnök, hanem mint drága jó barátunkat tiszteljük és szeretjük.

Uj hazájában, Miskolc városában kísérite őt az ég áldása és változatlanul megmaradó baráti szeretetünk.

Kelt Aradon, 1907. július 15 én, a bucsu-bankett napján.

Kilenc órakor kezdődött a lakoma, amely-nél az asztalfőn a közkedvelt szállodás, Nagy Lajos, továbbá *Varjassy* Lajos polgármester, *Kristyóry* János, *Eles* Armin és *Leitner* Ernő dr. foglaltak helyet. A második fogásnál szó-lásra emelkedett *Kristyóry* János, hogy az egybegyűltek nevében szívélyes bucsut mondion Nagy Lajosnak.

— Fájó szívvel — mondotta *Kristyóry* — vesztjük el Nagy Lajost, kedves barátunkat, a minden szépért és nemesért lelkesülő szeretett polgártársat. Evtizedek óta valahányszor hazafias, jótékony vagy Aradváros érdekeit előmozdító ügy került szóba, Nagy Lajost mindig ott lehetett találni, ez a jó barátunk mindig önzetlenül szolgálta a közügyet. Most, hogy távozik a körünkből, szívből kívánjuk, hogy siker koronázza minden lépését, isten áldása segítse kitűnő polgártársunkat és kedves nejét, hogy új hazájukban is a szeretetnek és a tiszteletnek akkora jeleivel találkozzanak, aminőket egyéni derekasságukkal és szeretetreméltóságukkal nálunk, a mi körünkben kivívtak.

Kristyóry ezután Nagy Lajos és neje élte-tésével befejezte beszédét, amelyet a jelenle-vők zajos, lelkes éljenzéssel fogadtak.

A következő szónok *Radó* Károly dr. volt, aki szellemes, tréfás felköszöntőben éltette Nagy Lajost.

Ezután Nagy Lajos meghatottan köszönetet mondott a szívélyes szavakért és *Varjassy* Lajos polgármestert és a jelenvoltakat éltette, később pedig Aradváros közönségére és az aradi sajtóra üritett poharat, amely 20 évi aradi működése során mindenkor támogatta.

Varjassy Lajos polgármester *Kristyóry* Jánost és *Eles* Armin, *Szudy* Elemér a sajtó, *Lits* Antal pedig a liliom-asztaltársaság nevében Nagy Lajost köszöntötték föl.

A társaság *Gyurkovics* András kitűnő zenekarának játéka mellett a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Ki a felelős?

A távirópózna áldozata.

A rendőrség rébusza.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 15.

Érdekes ügyben folytat most nyomozást az aradi rendőrség bűnügyi osztálya. Arról van ugyanis szó, hogy kit terhel a felelősség egy tragikus kimenetelű szerencsétlenségért, amely az Aradhegyaljai motorosvasut vonalán történt. Az eddigi nyomozás során olyan eltérő vélemények hangzottak el, hogy mindeztideig nem sikerült megállapítani, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. Az érdekes nyomozás előzményei az alábbiak:

Ez év január hó 5 ikén az Aradhegyaljai motorosvasut vonalán halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. *Szecsó* Ferenc motorostanonc, amikor a motoros teljes sebességgel haladt a nyílt pályán, kihajolt a kocsiból és fejét egy táviró póznába ütötte. A szerencsétlen fiu agyrázkódást szenvedett s néhány percnél ki-lódás után meghalt.

Az esetet bejelentették az ügyészségnek, amely a rendőrséget bizta meg a nyomozás vezetésével. A rendőrség mindennek előtt megvizsgálta a műtaurendőri bejárásról felvett jegyző-

könyvet és megállapította, hogy az üzem a jegyzőkönyvben felvett távirópóznák áthelyezése nélkül indult meg.

A rendőrség ezután kihallgatta a vasut-társaság igazgatóságának tagjait és kérdéstintézt hozzájuk, hogy miért nem helyezték el a táviró póznákat. Az igazgatóság tagjai előadták, hogy a vasut-társaság a saját hatáskörében nem intézkedhetett, mert a távirópóznák áthelyezése kizárólag a postaigazgatóság hatáskörébe tartozik. A vasut-társaság több ízben felszólította a postaigazgatóságot, hogy a pó nákat helyeztesse át. A postaigazgatóság mindannyiszor azt a választ adta, hogy a póznák áthelyezési munká-latait a kedvezőtlen időjárás miatt nem rendelheti el s így esett meg a halálos végű szerencsétlenség, amely után a postaigazgatóság sietett a vasut-társaság kérelmének eleget tenni.

A rendőrség a nyomozást tovább folytatta, mert a vallomásokból nem állapíthatta meg a felelősséget. *Török* Lajos rendőrtiszt ma délután *Sztankovics* Miklós államvasuti üzletvezetőt, a motorostársaság egyik igazgatóját hallgatta ki. *Sztankovics* kijelentette, hogy a felelősség kizárólag a vállalkozót terheli, mert ez nem tett eleget a szerződésében vállalt kötelezettségének, amely a távirópóznák áthelyezésére is vonatkozott.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást s ennek befejezése után átteszi az iratokat az ügyészséghez.

A gyáva generális.

Vadirat Stössel ellen.

A büntetés: halál.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, július 15.

Amint *Pétervárról* táviratozzák, ma tették közzé a *Stössel*, *Fock*, *Reuss* és *Smirnoff* generálisok ellen a vadíratot. A *Stössel* elleni vadírat egyebek közt a következő pontokat is tartalmazza:

Stössel nem engedelmeskedett a manduriai hadsereg főparancsnoka ama rendeletének, hogy a *Port Arthur* feletti parancsnokságot adja át *Smirnoff*nak és a hadsereget hagyja el, hanem továbbra is a várban maradt.

Megsértette a császári helytartó parancsát, beavatkozott *Smirnoff* rendelkezéseibe és a második és harmadik erősítési vonalon való védőmunkálatok végrehajtására vonatkozólag ellenparancsokat adott ki. *Stössel* élelmiszerek megszerzése céljából *nem tett intézkedéseket*.

Kiuheou melletti ütközetről szóló jelentésében azt állította, hogy nagy erélylyel maga vezette az akciót, holott valóságban *Port-Arthurban maradt és az ütközetben nem vett részt*. *Stössel* jelentésében *Fock* menekülését szabályos visszavonulásnak tüntette fel és 1904. június 14-én azt jelentette, hogy az ütközetben részt vett, holott február 8-ától június 14-ig egyáltalán csak egy ütközet volt, t. i. *Kiuheou* mellett, amelynél *Stössel* nem volt jelen.

Hogy *Port-Arthurnak* általa szándékolt átadását igazolja, *Stössel* 1904. dec. 29-én azt jelentette a cárnak, hogy a japánok a helyzet urai és hogy *Port-Arthur* még csak néhány napig tarthatja magát, mert lőszerekben hiány van. A haditanács nagy többsége ellenben *Port-Arthurnak* végsőig való védelmezése mellett nyilatkozott és kijelentette, hogy elegendő lőszer volt a várban. *Stössel* továbbá *Fock*nak a *Kiuheou* melletti ütközetről, amelyet *Fock* elvesztett és a melyben teljes képtelenségét bebizonyította, tudatosan és jogtalanul a *György*-rendjelet nyújtotta át. *Reuss*nak is adományozta

ezt a rendjelet, aki maga bevallotta, hogy semmit sem tett, amiért ilyen kitüntetést megérdemelt volna.

Stössel a nélkül, hogy valamennyi védelmi eszközt felhasználta volna, több erődöt harc nélkül kiűritett és *Reuss*t felhatalmazta, hogy az Oroszországra nézve gyalázatos kapitulációi feltételeket írja alá. *Stössel* nem osztozott az őrség sorsában és *nem kísérite azt a fogságba*.

Mindezekre a bűnökre a katonai büntető-törvénykönyv a halálbüntetést írja elő.

Fock *Stössel* valamennyi bűnös cselekedeteiben részes. Képtelennek bizonyult és *Stössel* parancsainak ellenszegült. A *Kiuheou* melletti ütközetről hamis jelentéseket tett. Azon ürügy alatt, hogy lőszerben hiány van, világos nappal megkezdte a visszavonulást és a csapatokat nagy veszteségeknek tette ki. *Reuss* azzal van vádolva, hogy *Stössel* bűntársa. *Smirnoff*ot azzal vádolják, hogy *Stössel*, *Fock* és *Reuss* bűnös cselekedeteinek meggátolására nem fejtett ki elég erélyt.

Öngyilkos miniszteri tanácsos.

Leugrott a negyedik emeletről.

Az idegesség áldozata.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, július 15.

Tegnap délelőtt a kereskedelemügyi miniszterium budai palotájában az hír terjedt el, hogy valaki ledobta magát a lépcsőházban a negyedik emeletről a földszintre és azonnal meghalt. A hír valónak bizonyult. A lépcsőházban egy öreg ur feküdt élettelenül. Kihívták hozzá a mentőket, de ezek csak azt állapították meg, hogy meghalt.

Testén az esésnek semmi nyoma nem volt, külső sérülést vagy vért látni nem lehetett, csodálatosképpen az öngyilkosnak semmije el nem törött, szívszélhűdés ölte meg. Ha a portás a zuhanást nem hallja és ha később a negyedik emeleten meg nem találják az öngyilkos kalapját és esernyőjét, azt lehetett volna hinni, hogy lent esett össze és meghalt. A mentők a helyszínén hagyták és kijött a második kerületi kapitányságról a rendőrtisztviselő és rendőrorvos. Az öngyilkost a hivatalban levő tisztviselők és szolgák közül senki sem ismerte. A rendőrtisztviselő az öngyilkosnál levő arcképes vasuti igazolványból állapította meg a személyazonosságot, az öngyilkos *Loskai* Miklós miniszteri osztálytanácsos, aki már régen nyugdíjban van, testvére *Loskai* tábornoknak, aki röviddel ezelőtt a honvédelmi minisztériumba volt beosztva szolgálattételre, de ujabban *Kassára* helyezték, ahol dandárparancsnok.

Az öngyilkos, amíg szolgálatot teljesített, a kereskedelemügyi miniszterium vasuti osztályánál volt alkalmazásban és mint osztálytanácsos vonult nyugalomba. A miniszterium épületébe vasárnap délelőtt kétségtelenül azzal a szándékkal ment el, hogy öngyilkossá lesz. Tudta, hogy ilyenkor alig van valaki a hivatalban és sikerült neki észrevétlenül feljutni a negyedik emeletre, még a kapus sem látta, hogy bement az épületbe. Hogyan követte el az öngyilkosságot, senki sem látta, de a negyedik emeletnek egy a lépcsőházba nyíló ablakánál ott maradt kalapja és esernyője, nyilvánvaló tehát, hogy az ablakon át vetette le magát a földszintre. Az öngyilkos zsebében találtak egy cédulát, amelyre *Loskai* a következőket írta: „Halálomról értesítsék fivéreimet, *Loskai* tábornokot *Kassán* és *Loskai* bencés házfőnököt *Sopronban*.”

Loskai már akkor, amikor nyug. ijázták, nagyfokú idegességben szenvedett és egészségi állapota azóta sem fordult jobbra. Pápán lakott és csak akkor jött be a fővárosba, ha ill'éményét felvette, akkor egy nő rokonánál szállt meg. Már szombaton is bent járt a kereskedelemügyi miniszteriumban és Stettina miniszteri tanácsos után tudakozódott.

Szerelmem akadályokkal.

A letartóztatott menyasszony.

A Brunhuber-ügy a bíróság előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A Brunhuber és Zubreczky családok közötti háborúság a mai nappal újabb stádiumba került. Néhány héttel ezelőtt megesezt ugyanis Zubreczkyné leányával az a kellemetlenség, hogy egy apokrif távirat alapján Szegeden letartóztatták s szégyenszemre visszakisérték Aradra. Zubreczkyné a felháborító esett miatt a napokban leánya személyes szabadságának megsértése címén megtette a feljelentést az aradi rendőrségen, amely már be is fejezte ebben az ügyben a nyomozatot, s az iratokat a büntetőjársbíróshoz tette át.

A feljelentés és a nyomozat részletei a következők:

Mult hó közepén történt, hogy Zubreczkyné sógornője Tiszaszentmiklóson meghalt. Az asszony a gróf Leiningen-utcában lévő vendéglője miatt nem mehetett el a temetésre, elhatározta tehát, hogy Ida nevű leányát küldi oda maga helyett. Hogy a leány ne menjen egyedül, Brunhuber Gyula, a leány udvariója ajánlkozott, hogy elkíséri Tiszaszentmiklóstra. Miután Zubreczkynénak ez ellen nem volt kifogása, június 11 én délután 4 órakor a fiatalok kihajtottak a Szeged felé induló vonathoz.

Ez alkalommal kikísérte őket a leány édes anyja is s a vonat érkezéséig a Perronon beszélgettek. Mintegy tíz perccel a vonat elindulása előtt megjelent az állomáson Brunhuber Ferenc, Brunhuber Gyula öccse s megkérte bátyját, hogy ne utazzon el a leánnyal.

Brunhuber Gyula hallani sem akart a dolgról, s amikor öccse ezért mind lármásabb lett, felszólította a hölgyeket, hogy menjenek vele a vasúti kocsiba. Mikor Brunhuber Ferenc látta, hogy nem tudja megakadályozni bátyja elutazását, Zubreczkynéhez fordult s ingerült hangon követelte, hogy távolítsa el bátyját. Zubreczkyné a furcsa követelésre szemébe nevetett a fiatal embernek, aki erre magából kikelve kiabált:

— Ha nem intézkedik, hogy Gyula itthon maradjon, letartóztatatom a leányt.

Zubreczkyné csak tovább nevetett.

— Gyulát letartóztathatja, de az én leányomat aligha.

A lármára sokan összesereglettek, akik nem a leghizelgőbb megjegyzésekkel kísérték az épületnek éppenséggel nem mondható családi jelenetet. Hogy a további inzultusoktól meneküljenek, Brunhuber Gyula és Ida kisasszony hamarosan elbucsuhtak Zubreczkynétől és beszálltak a vasúti kocsiba. Brunhuber Ferenc pedig megfenyegette öklével a szerelmes párt s így kiáltott feléjük:

— Várjatok csak! Megyek és feladom az elfogató sürgönyt.

Észgy tette, ahogy mondá. A vonat indulása után azonnal az állomáson lévő postahivatalba sietett s a következő táviratot küldötte a szegedi rendőrségnek:

Rendőrség

Szeged.

Kiskoru leányomat Brunhuber Gyula Szegedre szoektette. Érkeznek este 9 óra 8 perckor. Közep magas, fekete haju es bajuszu, barna oldal szakalt visel soetet kek ruhat. barna feloeltoet. Barna boer taska van nala, kezében ezuest lofejue seta bot. Kerem feltartoztatni leányomat haza kisereni.

Zubreczkyné.

Mire a fiatalok Szegedre értek, már várakozott reájok egy detektiv, aki Ida kisasszonyt letartoztatta s a rendőrségre vitte. Reggel 3 óráig ott tartották a leányt, akit aztán a reggeli vonattal egy detektiv visszakisért anyjához, aki nem győzött csodálkozni a felett, hogy leánya már vissza is érkezett a temetésről.

Meglepetése még nagyobb lett, mikor megtudta, hogy a leány kísézője egy szegedi detektiv, aki az ő saját kívánságára tartóztatta le leányát a szegedi állomáson. Az asszonykédő arcát látva a detektiv a táviratot is felmutatta, aki azonnal kijelentette, hogy az nem tőle származik.

A hamis távirat alapján történt letartóztatás miatt Zubreczkyné július elején megtette a feljelentést Brunhuber Ferenc ellen, aki a rendőrségen beismerte, hogy Zubreczkyné nevében ő küldte a táviratot a szegedi rendőrségre.

— En küldtem a táviratot, — mondta Brunhuber Ferenc — de ezt azon az alapon tettem, mert engem régebben maga Zubreczkyné jogosított fel arra, hogy bármely uton és bármikor közbe léphessenek, hogy bátyám és állítólagos menyasszonya találkozását megakadályozhassam.

A rendőrségen jegyzőkönyvbe vették az összes vallomásokat, s miután a nyomozatot teljesen befejezték ma átküldték az iratokat az aradi büntetőjársbíróshoz.

Szterényi az aradi munkaadókért.

Fegyelmi Petrovics Arzén ellen.

Az iparhatósági biztos fegyelmije.

A miniszterium vizsgálata.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 15.

Az aradi építőipari válság ügyében ma szenzációs fordulat állott be, amennyiben a kereskedelmi miniszter — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — két feljelentés folytán szükségesnek látta, hogy a tarthatatlan helyzetbe beleavatkozzék. A kereskedelmi miniszterhez ugyanis nemrégiben két panasz érkezett. Az egyik panasz azon eljárás ellen irányul, hogy Petrovics Arzén műszaki tanácsos a Rab Ákos-féle építkezés vezetésére iparengedélyt kért és kapott. A másik panasz az aradi hatóság azon intézkedését támadja meg, amelyben az építőiparosok szövetsége tendenciózus zaklatást látott: hogy t. i. a szövetség ellen a hatóság vizsgálatot indított.

A miniszteri beavatkozásnak súlyos következményekkel járó folytatása lesz. A miniszter nevében ugyanis Szterényi József államtitkár táviratilag elrendelte a fegyelmi vizsgálatot Petrovics Arzén ellen és az elsőfoku iparhatóság ellen, amely az iparengedélyt kiadta.

A szenzációs eseményről fővárosi tudósítónk jelentése alapján a következőkben számolunk be:

A műszaki tanácsos iparengedélye

Megirtuk, hogy Petrovics Arzén műszaki tanácsos, az aradi államépítészeti hivatal mérnöke iparengedélyért folyamodott az iparhatósághoz, hogy Rab Ákos honvédfőhadnagy menyasszonyának, Babó Ilonának épülőfélben lévő kétemeletes házának építési munkálatait vezesse. Az iparhatóság, tekintettel arra, hogy Petrovicsnak megvan a kellő kvalifikációja, az iparengedélyt megadta.

A városi tanács szombati ülésén foglalkozott Petrovics kérvényével s az iparhatóság határozatát ennek indokolásával jóváhagyta.

Az építőiparosok szövetsége azonban a munkaadók érdekei ellen irányulónak találta Petrovics eljárását. A szövetség még péntek délután távirati megkeresést intézett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez s ebben tudomására hozta, hogy Petrovics iparengedélyt kapott. A szövetség utalt arra, hogy Petrovics állami tisztviselő s így inkompatibilitást lát abban, ha Petrovics magánember házának építkezési munkálatai felett gyakorol felügyeletet. Mindezeknél fogva a szövetség arra kérte a minisztert, hogy sürgősen intézkedjék és tiltsa meg Petrovics Arzén műszaki tanácsosnak, hogy iparengedélyt használja.

Petrovics összeférhetetlensége.

A minisztériumban tényleg meg is állapították, hogy az iparengedélynek Petrovics Arzén részére történt kiadása ellenkezik a törvénnyel, amennyiben ily esetben közhivatalnokra nézve a törvény inkompatibilitást mond ki. Az ipartörvény 43-ik szakasza értelmében ugyanis közhivatalnoknak nem lehet iparengedélyt adni. Petrovics Arzén pedig az államépítészeti hivatal mérnöke, ennél fogva nem lett volna szabad iparengedélyt kérnie s az iparhatóságnak a törvény értelmében az iparengedély kiadását meg kellett volna tagadnia.

Fegyelmi Petrovics ellen.

A kereskedelmi miniszterhez érkezett panaszt ennél fogva Szterényi József államtitkár azonnal vizsgálat tárgyává tette. Az államtitkár által személyesen vezetett vizsgálatnak az volt az eredménye, hogy az államtitkár ma táviratilag utasította az

aradi iparhatóságot, hogy Petrovics Arzén iparendelvényét *azonnal vonja vissza*.

Együttal elrendelte Sztérényi államtitkár úgy Petrovics Arzén műszaki tanácsos, mint az iparendelvényt kiállító közeg ellen a *fegyelmet megelőző vizsgálat rögtöni fogantatba vételét*.

Végül elrendelte, hogy a Petrovics Arzén vezetése alatt folyó építkezést a rendőrhatalóság *azonnal szüntesse be*.

Az államtitkár távirati intézkedése alapján az államépítészeti hivatalnál Petrovics ellen, az iparhatóságnál pedig ifj. *Varjassy Lajos* dr. rendőrfogalmazó, iparhatósági biztos ellen, aki Petrovics részére az iparendelvényt kiadta és kiállította, már holnap *megindítják a fegyelmet megelőző vizsgálatot*.

A szövetség elleni vizsgálat.

Nemrégiben *Braun N.* Antal aradi festékkereskedő feljelentette az iparhatóságnál az építőiparosok szövetségét, hogy *alapszabályellenesen működik*. A feljelentés következtében *Varjassy Lajos* polgármester a szövetség ellen elrendelte a vizsgálatot és ennek vezetésével *Bedő Árpád* dr. községi bírót bízta meg. A vizsgálat három nap óta folyik s eddig csak az derült ki, hogy a szövetség az alapszabályokban előírt díjaknál nagyobbakat szedett tagjaitól. A szövetség tagjai ezt úgy magyarázták, hogy nem minden munkás után, hanem átlagban fizették be díjaikat s innen ered a pénztöbblet, amely a tagdíjszedést alapszabályellenes színezetben tüntetheti fel.

A vizsgálatot mindezek dacára folytatta a hatóság, amely nagyobb szabálytalanságot nem tudott felfedezni.

Az építőiparosok szövetsége a hatósági vizsgálatban a szövetség ellen irányuló, tendenciózus, minden ok nélkül való zaklatást látott és panasszal fordult a kereskedelmi miniszterhez.

Sztérényi intézkedett.

Sztérényi József államtitkár figyelembe véve a szövetségnek a hatóság ellen irányuló panaszát, a kereskedelmi miniszter nevében ma *táviratilag* bekérte a vizsgálatot elrendelő *Varjassy Lajos* polgármestertől az építőiparosok szövetségére vonatkozó *összes iratokat*.

Varjassy polgármester holnap terjeszti fel a kért iratokat az államtitkárhoz, aki alapos tanulmányozás tárgyává teszi a szövetség ellen beadott feljelentést, s megvizsgálja, vajjon mennyiben adott okot ez a feljelentés arra, hogy a hatóság a szövetség ellen vizsgálatot vezessen.

Legközelebb ebben az ügyben is érdekes fordulat várható.

Petrovics a fegyelmi vizsgálatról.

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa ma éjjel felkereste *Petrovics* Arzén műszaki tanácsost, hogy megkérdezze tőle, milyen okok indították őt, a közhivatalnokot a magánépítési munkálat vezetésének elvállalásával.

Petrovics Arzén erre a következőket válaszolta:

— Tisztán az épített család iránti benső barátságból vállalkoztam a házamtól 130 lépésnyire levő építkezés felügyeletére. Jól tudom, hogyha a ház az idén nem készül el, úgy *Babóék 6000 korona kárt szenvednek* és ennek elhárítása végett indokoltnak és helyénvalónak találtam, hogy megtegyem a családnak ezt a szí-

vességi szolgálatot. De különben sem látom be, hogy miért szüneteljen a munka ott is, ahol erre nincs ok és miért fáj annyira az építőiparosoknak ennek a *Batthyány-utcai* építkezésnek folytatása.

Ha mi, állami mérnökök és építészek állami építkezéseket vezethetünk, úgy a magánépületek emelésénél is sikeresen közbe tudunk járni és ha hiba van, akkor ez csak az ipartörvény rendelkezéseiben foglaltatik. A fegyelmi vizsgálatról még nincsen tudomásom, de nyugodtan nézek elébe. Közvetlen fegyelmi hatóságom ugyan a kereskedelmi miniszter, de lehet, hogy valamelyik aradi közigazgatási bizottságot fogják a vizsgálat lefolyásával megbízni. Az iparendelvény nincs nálam, hanem *Zubor Gyula* aradi ügyvédnél, az épített család jogtanácsosánál van.

Háborús világ a várban.

Pofozkodó asszonyok.

X lakoltatott hivatalnok.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 15

Érdekes följelentés érkezett ma az aradi büntető járá bírósághoz. Egy várbeli fogházfelügyelő őrmester becsületsértés címén tett feljelentést egy aradi biztosítási hivatalnok ellen, aki néhány nappal ezelőtt közelebbi ismeretsébe hozta a panaszos arcát széles tenyerével. Az immár mindennapivá sülyedt esetnek szinte komikus előzményei a következők.

Az aradi várban sehoggy sem tudott megférti egymással két érdemes asszonyság: *Hadt* Ferenc foglár és *Banciu* Károly főfoglár feleségei. Amikor csak alkalmuk nyílt rá, nem mulasztották el, hogy ne kapjanak össze, s ugyancsak nagy gondot okoztak férjeiknek, akik folyton aggódtak a bekövetkezendő botrány miatt.

Amitől annyira tartottak, a napokban teljes mértékben bekövetkezett. Hadtné és Banciuné egy szép napon ismét alaposan össze veszték, sőt végezetül egymásra rohantak s olyan derekasan felkéltek egymást, hogy csak úgy rengett az öreg vár. A szemtanuk leírása annyira elágazó az esetről, hogy teljes lehetetlenség volt a legujabb aradi csatáról megállapítani, hogy ki volt a győző és ki a legyőzött fél. *Hadt* Ferencné ügyel aligha állhattak jól, mert másnap kihallgatásra jelentkezett *Arendt* Lajos vezérőrnagy, állomásparancsnoknál s panaszt emelt Banciuné ellen az elszenvedett inzultusokért.

A szegény asszony panasza a legnagyobb zavarba hozta a tábarnokot, aki ugylátszik nem igen szeret asszonyi dolgokba avatkozni, mert ingerülten szólt:

— Kérem, hát már az önök dolgában is én biráskodjam?

De aztán megesezt a szíve a sírásba kezdő asszonyon, s megnyugtatta.

— Nono, azért nem kell mindjárt pityeregni. Furcsa volna, ha két asszony nem tudna megférti egymással. Azt akarom, hogy békeség legyen, és többet meg ne halljam, hogy veszekednek!

Es ezzel kegyesen elbocsátotta Hadtnét, a foglár feleségét.

Az ügy azonban ezzel egyáltalában nem intéződött el, sőt csak ezután jött a hadd el hadd.

Banciuné rövidesen megtudta, hogy *Hadt* né az állomásparancsnoknál járt és megmondta az urának. Az ura természetesen elmondta

a fiának, aki bár a várban lakik, nem katona, hanem egy aradi biztosítási intézetnél tisztviselő. A fiu, *Banciu* Rudolf már nem mondta el senkinek a dolgot, ellenben elhatározta, hogy az esetért megpofozza *Hadt* Ferencet, a férjet. Mintha bizony szegény tehetett volna valamit a dologról?

Az egész pofozási ügy annyira megérett, hogy már nem hiányzott hozzá más, csak *Hadt* Ferenc és az *alkalom* Végül azonban megjelentek mindketten, még pedig egyszerre. *Hadt* egy kicsit tovább időzött a városban s este mikor hazafelé tartott, összetalálkozott *Banciu* Rudolfal, aki tanuk nélkül, de annál alaposabban leadta a megígért nyakleveleseket.

Más ember ilyenkor vagy visszavág, vagy elszalad és — *hallgat*. *Hadt* egyiket sem tette, hanem másnap dühtől fuldokolva jelentkezett az állomásparancsnoknál és feljelentette a *Banciu* fiut.

Az állomásparancsnokság hamarosan intézkedett. Tudtára adta a biztosítási hivatalnoknak, hogy egy katonai személyen elkövetett inzultus miatt *azonnal távozzék az aradi vár területéről*. Miután pedig a hivatalnok nem engedelmkedett elég gyorsan, kocsira rakták a holmiját és *kiköltöztették*.

De a megsértett foglár nem elégedett meg ennyivel. Az aradi büntetőjárásbiróságon is megjelent a feljelentést támadója ellen, aki tehát *kétszeresen* fog meglakolni azért, mert az asszonyok dolgába *egyszer* beavatkozott.

Sajnos, az ügy még ezzel is aligha nyert teljes befejezést. A két asszony ugyanis továbbra is a várban maradt s bizonyos, hogy csak egy parányi szikra kell, hogy újra kitörjön a háboru. Katonáék ugylátszik mindent fordítva csinálnak. Vagy a kilakoltatott hivatalnok helyett nem lett volna célszerűbb kitenni — egy asszonyt?

Kész a kiegyezés.

Az utolsó simítások.

A miniszteriumok munkája.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Arad, július 15.

Vasárnap reggel hazaérkeztek a miniszterek Bécsből. Más időkben, ha együtt volna a parlament, rendkívüli érdeklődés fogadná a kiegyezési tanácskozások után visszatérő minisztereket, mert hiszen az ország legfontosabb érdekeiről van szó. Most természetesen alig mutatkozik ez az érdeklődés. Politikusok nincsenek Budapesten. Az alkotmány-párt helyiségeiben még volt fenn néhány ember, de a függetlenségi-párt és a néppárt klubjai szinte tökéletesen üresek.

A politika igazi szünete tulajdonképpen e hét végétől kezdődik, mert a hét közepén, kedden, vagy szerdán tartják meg a kiegyezés ügyében a befejező tanácskozást.

A kiegyezés függő kérdéseiről nem derült ki semmi és az utolsó kommunikéből, amit ebben az ügyben kiadtak, nyilvánvaló, hogy szigorúan titokban fogják tartani ezeket a részleteket.

A vakáció munkája.

A miniszterek a nyár folyamán értesülésünk szerint nem annyira a parlament őszi munkájával foglalkoznak, mint inkább az adminisztratív ügyeket intézik el, amelyek nagyon felhalmozódtak és amelyek körül sok az igen nagy fontosságú. Fő-

kép az igazságügyminiszterium készül nagy munkára. Itt néhány kisebb, de eléggé fontos javaslatot is készítenek elő.

A kereskedelmi miniszterium ki fogja adni rendeletileg a vasutasok szolgálati pragmatikáját és tárgyalások folynak az iránt, hogy milyen módon kerüljön a javaslat újra a parlament elé.

Kész a vámszerződés

Félhivatalos forrás a következőket írja:

A kiegyezési tárgyalások eredményéről azt jelentik Bécsből, hogy *részben teljes megegyezés*, részben messzemenő közlekedés történt a két kormány között, úgy, hogy plenáris tanácskozásra nincs többé szükség. Az 1907. december 31-én lejáró vámszövetséget rövid lejáratu, 1917-ig szóló *vámszerződés* fogja követni. Teljesen megoldottnak tekinthető a választott bíróság, a szabadalmi, minta- és védjegyvédelem ügye.

Igen kedvező az eredmény a vasuti tarifa és vasuti csatlakozások ügyében. A vasuti tarifára nézve elvi megegyezés jött létre és csak a részletkérdések vannak hátra. A megegyezésnek a ez részekizárólag *Szerényi József* államtitkárnak köszönhető. A vasuti kérdéseknek másik része, a közös vasutak és a csatlakozási vonalak ügyében még nincs megállapodás. Ha e tekintetben a megegyezés teljesen lehetetlennek mutatkoznék, egyszerűen kihasítanák ezt a részletet a kiegyezés komplexumából.

Nem mondható még perfektnek az állategészségügyi egyezmény, míg a magyar blokk, a közvetett és fogyasztási adók ügyében a cukor-surtaxe kivételével megállapodás van. A közös bank, a kvóta és a készpénzfizetések fölvetelének kérdéseit még csak futólag érintették.

A tárgyalások során a magyar álláspont teljesen érvényre jutott. A két állam vámszövetség helyett *vámszerződést köt*, ami a félhivatalos forrás szerint már a külön vámterület *tényleges* állapotát jelenti.

A tárgyalások végeredménye

Ami bécsi forrásból a kiegyezés részleteiről kiszivárgott, éppen nem teszi rózsaszínűvé várakozásainkat. Az első faktum, hogy a kiegyezési tárgyalások a maguk nagy apparátusával megszűntek. A két miniszterelnök közt lesz még a nyáron találkozó, melyben a kérdések politikai oldalát vitatják még meg és megállapodnak az elintézetlen detailokban. A javaslatokat azután ősszel a parlamentek elé terjesztik. A kiegyezési anyag egyes ágaiban az egyenleg így áll:

1. Az elintézetlen kérdések között jóformán a legszurósabb a cukorsurtaxe dolga, kapcsolatban a brüsszeli cukorkonvenció fenmaradásának most napirenden való ügyével. Auszriában tudni sem akarnak róla s így vagy elejtik az egészet, vagy a magyar kormány engedményeket cedálerte. 2. A szabadalom-, marha és védjegyvédelem kérdésében perfekt a megállapodás. 3. Tisztázták a fogyasztási adók kérdését is. A szeszadó dolgában azonban még nincs megegyezés. 4. Az utolsó napon végeztek a vasuti tarifa körül megoldhatatlanoknak látszó ellentétekkel. Állítólag a magyar részről előterjesztett proposíciót fogadták el, ami azonban természetesen éppen nem jelenti a magyar érdekek érvényesülését. 5. Az államadósság kérdéseiben már március óta nincs differencia. 6. A vasuti csatlakozási vonalak és a közös vasutak dolgában

a két kormány nem birt megállapodni. Most arról van szó, hogy ezeket a kérdéseket ki kapcsolják a kiegyezési anyag komplexumából. 7. Megállapodtak új állategészségügyi eljárásban. 8. A bank és érmekezdéssel csak az utolsó órákban foglalkoztak. A tárgyalásokról kikerültek szerint itta miniszterelnökök fognak dönteni. 9. Mivel pedig minden jó, ha a vége jó: a kvótát emelni fogják. Az osztrák kormány — így szól a hír — nem térhet ki az osztrák közvélemény sürgető követelése elől s elengedhetetlen föltételnek tartja a közös költségekhez Magyarország részéről fizetett arány emelését, mert egész Európa tisztában van azzal, hogy Magyarország pénzügyi, gazdasági és politikai téren megerősödött. A tárgyalásokat itt még nem zárták le; különben is a miniszterelnökök a kiegyezési törvények szerint csak abban állapodhatnak meg, hogy milyen irányban befolyásolják majd a kvóta bizottságokat. Az osztrák kormány azonban garanciákról gondoskodik, melyek biztosítják a kiegyezés sorsának a kvótaemeléssel való junkumát.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A Máv. altiszti-kör értekezlete. Arad állomás Máv. altiszti köre e hó 20 ikán este 7 órakor a Vasutas szövetség helyiségében (Boros Beni tér 16. I. em.) értekezletet tart, amelyen a kereskedelmi akadémiában levő Csonka alapítvány kiegészítése dolgában fognak határozni.

Vádak

Lengyel Zoltán ellen.

Bigámia, angyalcsinálás, hamiskártyázás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

E hó elején *Szabad Sajtó* cím alatt különös kis sajtóermék látott napvilágot, mely elejétől végig *Lengyel Zoltán* rágalmazásával foglalkozik. Szerkesztője egy *Tóth Pál* nevű „ur”, kit a rendőrség fogházában már egynéhányszor vendégül marasztalt s emlékét örzendő, albuma részére lefényképezette. A jeles szerkesztő olyan nevű cikkírók társaságában, akik kilétéről csak a holdban lehetne felvilágosítást szerezni, a legsötétebb rágalmakat szórja Lengyel Zoltánra, nyilván azért, hogy ha a befektetés nem is sikerül, legalább tapadjon valami Lengyelhez a kloaka szagából.

A „vezércikk”-ből idézzük a következőket: A sajtó kapcabetyárjai. — Lengyel Zoltán büntanyája. — Le a gazemberek szövetségével!

... Valóságos briganti szövetség keletkezett s a sajtó leple alatt üzük aljas és bitang aknamunkájukat, megrontva a tisztességes magyar sajtó jó hírnevét, tekintélyét, becsületét, mindenét. Mert Lengyel Zoltán és kapcabetyárjai olyan hangot honosítottak meg, amilyent a legutolsó csapszékben sem hallani.

... Bármennyire féltett kincsünk is a magyar sajtószabadság, elkerülhetetlenül szükségesnek tartjuk, hogy az ilyen briganti-társaság ellen, mint amilyen Lengyel Zoltán és cinkostársai, az ujonnan alkotandó sajtótörvényben a legszigorubban járjanak el, sőt a magánbecsületben utazó vigécek „ujság” nak csufolt mázolását, még mielőtt megjelenhetne, kobozzák el.

Ez a fejezet elárulja, hogy a kéz Ezsaué, de a hang Jakobé. *Tóth Pál* majdnem szószent idéz valakit, aki érthető okokból igen nagyon sürgette a sajtó megrendszabályozását. A mérgezett nyilhegy azonban csak a második cikkben csap le. Itt „Dr. Kada Gyula” holdia-

ké szerepel mint szerző. Fejezetenként szórja rágalmait. Ime:

(A bigámia és angyalcsinálás.)

Első bűne ennek a nagyhangu, de kevés dohányu embernek az volt, hogy évekkel ezelőtt egy vidéki kereskedőnek szép, fiatal leányát elcsábította s megszöktette. A zsidó szülők éktelen haragra lobbantak a rajtuk ejtett gyalázatért s kutatni kezdték a szökevényeket. Mire azonban leányukat feltalálták, sirva vallotta be, hogy nem hagyhatja el csábítóját, mert — anyának érzi magát. A szülők ekkor kitagadták leányukat. Zoltán, hogy kiengesztelje a szülőket, *titokban polgári házasságra léptek*. Az anyakönyvi kivonat másolatát elküldték a szülőknek. De ezek engesztelhetetlenek maradtak.

A szegény zsidó leánynak megszületett a gyermeke, akit aztán dajkaságba adtak. Rövid idő múlva az apa tudtával és beleegyezésével *angyalt csináltak belőle*.

A szegény anya nagy betegen kórházba került s azóta nem látta férjét. Csak midőn legutóbb *ismét megnősült*, adott a szegény teremtsnek *hallgatási díj* fejében 1000, mondd ezer koronát.

Kezeim közt vannak ezen szegény nőhöz írt összes levelei, valamint a kis gyermek elhalálzásáról szóló orvosi bizonyítvány. Föl van jegyezve annak a paraszttasszonynak a címe, akinél a gyermek dajkaságban volt, valamint itt van másolata annak a levélnek, amelyben köszönetet mond a „gond s ápolásért” s fáradozásaiért 100 koronát küld „utoljára.”

Eddig szól első felfedezésem, amelynek eredménye arra üsztökölt, hogy tovább folytassam kutatásaimat a nagy hazaffy és erkölcslovag multja iránt.

(Kártyázás a becsületért.)

Második felfedezésem szintén megdöbbentő eredménnyel járt. K kaszinójában ő Zoltánsága ugyanis szorgalmasan forgatta a 32 levelű bibliát, de ezt már nem olyan szerencsével üzte, mint amilyen szerencséje volt a szegény zsidólány elcsábításánál. Mert ő Zoltánsága napról-napra vesztett, hogy tehát ezt némiképpen ellensúlyozza, hamis játékra adta árva fejét, így azután a „szerencse” egyszerre feléje fordult s szép összegeket rakott zsebre az ilyen piszkos uton került pénzből. De üzelmei nem sokáig maradhattak felfedezetlenül, mert társai rajtacsípték, hogy „paklizik”. Kis hija volt, hogy az ő kezét is nem szegezték az asztalhoz, mint azét a bizonyos felvidéki atyafiét, aki ugyanezen módon csapta be játszótársait. Hogy ez mégsem következett be, azt N. L. szolgabírónak köszönhetette, aki annyira kapacitálta társait, hogy ezek megelégedtek egy *sajátkezűleg írt nyilatkozattal*, amelyben ő Zoltánsága kijelenti, hogy kilép a kaszinó tagjai sorából és soha többé kártyát nem vesz a kezébe; a nála levő összes pénzt átadja a kaszinó céljaira s arról a vidékről elkámforosodik.

Ezt a nyilatkozatot ma is őrzik a kaszinó iratai között s ha ő Zoltánsága nem emlékezne reá, nagyon szívesen megmutatják neki. Az aláírt négy tanu közül három mai napig is él.

Ha mindennek dacára tagadni merésznélne ezeket a dolgokat, úgy jövő számunkban bemutatjuk az összes hiteles okiratokat, amelyek kétségtelenné teszik állításom valódiságát.

Ha pedig van bátorsága bíróság elé vinni az ügyet, úgy az összes iratokat és bizonyítékokat átadjuk a törvényszéknek.

Dr. Kada Gyula.

A lap végére hagyták a lap megjelenésének pontját. Ebben „Magyar Dezső” ugyan csak holdlakó lelkesíti zilahi szeretett választó polgártársait (?) hogy most már találjanak módot imádott képviselőjüktől megszabadulni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: A polgármester ur. bohózat. Tapolczay Dezső vendégfőléptével.
Szerda: A mozgófényképek. vigjáték. Tapolczay Dezső vendégfőléptével.
Csütörtök: Durand és Durand, vigjáték. Tapolczay Dezső vendégfőléptével.
Péntek: A víg özvegy. operette.
Szombat: Bernát, vigjáték. Bemutató előadás.

* Tapolczay Dezső vendégjátéka. Tapolczay Dezső, a Vigszínház nagy kedveltségnek örvendő művésze holnap, kedden kezdi meg három estére terjedő vendégjátékát. A holnapi est kétszeresen vonzó, mert egyúttal bemutatja is. *Kadelburg* Gusztávnak, a kitűnő német vigjátékosnak egyik legkedvesebb alkotását, a *Polgármester ur-at* mutatják be, tehát egyazon szerzőtől rövid egymásutánban a második új donságot. A polgármester ur a *Táncos regiment*-nél is nagyobb sikert aratott a Vigszínházban. Három év előtt mutatták be s még mindig műsoron van. Tapolczay Dezsőnek szerdai és csütörtöki fellépése is érdekes keretben történik. Két repriz kerül színre, mindkettő már néhány év óta pihen, pedig mindkettő a legszemlésebb és legütlesebb alkotások közé tartozik. Az egyik: *Mozgófényképek*, bohózat; a másik: *Durand és Durand*, vigjáték. Ez is, az is a francia szellemnek finom alkotása.

A horvát zürzavar.

„Nincs egységes magyar állam.”

Az új osztályfőnökök.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 15

A beszámoló beszédek özöne öntötte el tegnap Horvátországot. A nagy nemzeti hősök, akik a magyar országgyűlésen szereztek maguknak kétes értékű, de hervadhatatlannak hitt érdemeket, vasárnap beszámoltak választóiknak. A sok beszéd közül, amely egytől-egyig természetesen izzott a magyargyűlölettől — főleg *Nikolics* volt osztályfőnöké érdemel említést, aki arra a felfedezésre jutott, hogy „egységes magyar állam nem létezik.” *Medakovics* dr., a horvát országgyűlés elnöke pedig újból megizente a harcot, amelyet úgy a közös, mint a horvát országgyűlésen folytatni fognak.

A szakadatlan puffogatás dacára *Rakodczay* Sándor dr. horvát bán fáradhatatlanul folytatja a szervezés munkáját s ma már a horvát osztályfőnököknek állítólag végleges listájával utazott Budapestre.

A horvát beszámolókról következő távirati tudósításokat kaptuk:

„Nincs egységes Magyarország!”

Nikolics volt osztályfőnök tegnap Ogulinba érkezett, hogy választói előtt elmondja beszámoló beszédét. A képviselőt a pályaudvaron a város előkelőségei fogadták zenével. A pályaudvaron nagyszámú néptömeg jelent meg, amely a zászlódiszt öltött városon át lakására kísérte a képviselőt. *Nikolics* tiszteletére este fáklyásmenet, majd lakoma volt.

Ma délelőtt szabad ég alatt gyűlés volt, amelyen nagyszámú hallgatóság vett

részt. Beszédében többek között azt monddta:

— Ha a nép egységes, a siker nem maradhat el. Mindig arra törekedtem, hogy a két királyság közötti konfliktust a paritás elvének alapján úgy, amint az a kiegyezésben kifejezést nyert, oldjuk meg. Az anyanyelv jogát senkinek sem szabad érinteni. A horvátok a magyaroknak szövetségesei akarnak lenni, nem pedig alattvalói, és egyetlen jogukat sem fogják föladni.

Óva inti a jelenlévőket, hogy tartózkodjanak attól, hogy a közös hivatalnokok ellen kihágásokat kövessenek el vagy velük szemben gyűlöletesen járjanak el. Biztosítja a jelenlévőket, hogy a horvátok ügye jól áll és kijelenti, hogy a harcban a legvégső percig ki fog tartani.

A kiegyezés mai alakulatában nem elégti ki Horvátország szükségleteit és ezért alapos revízióra szorul, mert ellenkező esetben a viszony megszakadása, mely súlyos következményeket vonhat maga után, elkerülhetetlen. *Egységes magyar állam nem létezik.*

Óvja meg a sors az egymásra utalt magyarokat és horvátokat attól, hogy közöttük szakadás álljon be. A törvény alapján állva, ki fogjuk vivni azt, a mi megillet bennünket. A küzdelmet az összes alkotmányos eszközökkel folytatni fogjuk. Reméljük, hogy a magyaroknál is a jobb belátás győzedelmeskedni fog és viszonyunk újra barátságossá válik.

A gyűlés nagy tetszéssel fogadta a beszédet. Gyűlés után a Frangepán-szálóban banket volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Az idegenek uralma.

Plaskiban *Medakovics* dr., az országgyűlés elnöke ma, beszámoló beszédet mondott, a melyben az ese mények fejlődésének beható vizsgálása után kifejti, hogy a harc lefolyása azt bizonyította, mily hathatós eszköz a szerbek és horvátok egyetértése a közös ellenfél támadásainak visszaverésénél. Hangsúlyozza, hogy a horvátok a magyarok szabadszeregetéhez nagy reményeket fűztek, az események folyamata azonban azt bizonyította, hogy e reményekben csalódtak *A harcot folytatni fogják úgy a közös, mint a horvát országgyűlésen.* Ha a horvát országgyűlésen folyó küzdelmet a Ház feloszlásával akarnák megátolni, a nemzet dönteni fog abban a kérdésben, kire akarja bízni az ország sorsának vezérlését. Minden esetre meg kell törni az idegenek uralmát Horvátország felett. Utána *Lorkovics* dr. és *Popovics* Dusan dr. képviselők beszéltek, mire az ülés véget ért.

Glinában *Supilo* képviselő mondott beszámolót, a melyet negyszámu néptömeg hallgatott meg. *Supilo* beszédében többek között kifejtette, hogy valahányszor a nemzet ellenségei összeültetésbe kerülnek a nemzet erejével, a rágalom, a denunciació eszközeivel küzdenek a nemzet igaz harcosai ellen. Így tesznek ma is a horvát szerb koalícióval szemben, mert az nem egyezik bele abba, hogy a törvény rendelkezése szerint Horvátország területén a magyar nyelv használtassék.

A koalíció jövő akciója a magyarok elleni harc lesz, mely addig tart, míg a törvénytelen uton becsempészett magyar nyelv eltűnik Horvátország területéről és a magyarok és horvátok közötti viszony a paritás alapján rendezetik. E küzdelem esetleg hevesebb lesz, mint 1848 ban volt, ha csak a magyarok nem látják be a horvátokkal szemben elkövetett hibájukat.

Utána *Pribicevics*, *Mazuranics* és *Budi szavljevics* képviselők szólaltak fel.

Ugy a koalíció, valamint a *Starcevics*-párt képviselői az országnak még több helyén mondtak beszámoló beszédet. A gyűlések az eddig érkezett jelentések szerint mindenütt teljes rendben folytak le.

A bán a fővárosban.

Budapestről táviratozzák, hogy *Rakodczay* Sándor dr. horvát bán ma a fővárosba érkezett. A bán utazását a horvát osztályfőnökök kinevezésével hozzák kapcsolatba.

Megbízható zágrábi forrásból értesülünk, hogy az osztályfőnök személyére vonatkozólag már megtörtént a megállapodás. Belügyi osztályfőnök *Spevec*, egyetemi tanár, közoktatásügyi osztályfőnök *Pavics* dr., az igazságügyi osztályfőnök pedig *Vancsas* főügyész lesz.

Tüntetés a Judás püspök ellen.

Körösön *Drohobeczky* Gyula püspök ellen nagy tüntetést és zavargást rendeztek. Kora reggel plakátok jelentek meg, a melyek *Drohobeczky* magatartását élesen elítélték. A plakátban Judás-püspöknek nevezték *Drohobeczky*t, aki megérdemli, hogy az egész vonalon bojkottálják és minden társaságból kizárják. A plakátot a *Starcevics* és a haladó-párt vezetői irták alá.

Ma reggel több száz főnyi tömeg verődött össze, amely tintásüvegekkel és kövekkel felszerelve a püspöki rezidencia elé vonult és itt előbb macskazenét adott a püspöknek azután pedig kövekkel megdobálta a palotát. A tüntetők beverték a palota összes ablakait és erősen megrongálták az épületet is. Az ablakokon azután bedobták a tintásüvegeket, amelyek a falakon összetörték és tönkretették a drága bútort. A tömeg erre visszament a városba, ahol folytatta a tüntetést, amíg a rendőrség szét nem oszlatta.

A mezőgazdasági társaság körösi fiókjának tisztviselői elhatározták, hogy ha *Drohobeczky* Gyula nem hagyja el a társaság alelnöki állását, úgy valamennyien lemondanak állásaikról.

HIREK.

— A szerkesztőségből *Staubert* József, lapunk felelős szerkesztője hosszabb nyári szabadságra elutazott Aradról. Távollétében a lap szerkesztéséért *Kaszab* Géza h. szerkesztő felel.

— Az egyiptomi khedive Bécsben. Bécsből táviratozzák: Az egyiptomi khedive, II. Abbas Hilmi pasa tegnap délután Konstantinápolyból ideérkezett.

— Új tanítónői állások. A város törvényhatósága kimondta, hogy a ségai és ujt-lepi leányiskolához egy egy tanítónői állást szervez. A belügyminiszter a városhoz ma érkezett leiratában a két tanítónői állás szervezésére vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta.

— Vázsonyi Vilmos Eötvös Károlyhoz. Budapest-ről táviratozzák: A Nap szerint *Vázsonyi* Vilmos az alábbi táviratot küldte *Eötvös* Károlynak Balaton Szemesre:

Friss erőt, jó egészséget kívánok az elle nem megszerkesztendő második nyilatkozathoz. E sürgönynek az a magyarzata, hogy *Vázsonyi* Eötvös Károlyt tartja az Olay féle ismert nyilatkozat fogalmazójának.

— Az ereklyemúzeum nyári szünete. Az 1848-as ereklyemúzeum f. hó 16-tól augusztus 1-ig a múzeum helyiségeiben tartandó rendezés miatt zárva van.

— A nők is szavaznak! *Sisfok*-ról táviratozzák: Az itteni kaszinó *Márkus* József indítva.

nyára kimondta, hogy a kaszinó rendes nőtagjainak is megadja a szavazati jogot.

— Véres zavargás egy népgyűlésen. *Buda-pesti* tudósítónk jelenti: A keresztény-szociálista munkások vasárnap délután a Kálváriateren lévő Kerstler féle vendéglő kerthelyiségében gyűlést tartottak. A gyűlésen mintegy kétszáz szociáldemokrata munkás is megjelent, s ezek mindent elkövettek, hogy a keresztény szociálisták ne tanácskozhassanak. Alig nyitotta meg a gyűlést Apsay János elnök, a kerthelyiség hátsó részében akcióba léptek a nemzetköziek és más elnököket kívántak. Amikor pedig az elnök el akarta mondani megnyitó beszédét, a gyalázó kifejezések egész özönével árasztották el.

— Gazember! Lerugjuk onnan! Népámító! Csuhas! — kiáltották minden oldalról. A keresztényszociálisták zajosan tüntettek elnökük mellett. Amikor pedig az elnök folytatni akarta megnyitó beszédét, az udvar végéről nagy kövekkel röpítettek az emelvény felé. Lázás kavardás támadt. Botokkal, vasrudakkal rohantak egymásra az ellenfelek, mire a rendőrség kiküldöttje a gyűlést feloszlatta. Harminc rendőr kivont karddal tisztította meg a kerthelyiséget, ahol véresre verték egymást a szociálisták. Két kilós kövek röpültek a levegőben és revolverlövés zaja is vegyült a küzdő ellenfelek kiáltásába. Több sebesülés történt, egy rendőr pedig a bal karját törte. Vagy negyed óráig tartott, míg a rendőrök kitudszkolhatták a forrongó sokaságot az utcára. Itt tovább folyt az elkeseredett küzdelem, a minék végül egy szakasz lovasrendőr vetett véget. Egy lövöldöző munkást, névszerint Lukácsi Antalt elfogtak és a VIII. kerületi kapitányságnál letartóztatták. Több munkást előállítottak, de igazolás után szabadon bocsátották őket.

— A Benoid- és gázgyár harca. Az elmúlt nyáron sokat foglalkoztatta a rendőrkapitányi hivatalt és a város szakszervezetét a Benoid- és légszeszgyár ismeretes konfliktusa, amely amiatt keletkezett, hogy *Matzky* Károly aradi cukrász az üzletének és az ehez tartozó terraszának világítására Benoid-gázt gyártott. Elkeseredett viták keletkeztek e kérdés körül, de végleges döntésre nem került a sor. A légszeszgyár végre is prejudiciális keresetet indított s a rendőrség kénytelen volt Matzkynek megtiltani, hogy az üzlete előtt levő terraszt Benoid-gázzal világítsa. A rendőrkapitányi hivatal most érdekes határozatot hozott. Kimondotta ugyanis, hogy Matzky jogosult Benoid-gázt gyártani hatósági engedély nélkül is, mert a saját céljaira használja fel. A kapitányi hivatal felhatalmazta továbbá Matzkyt, hogy a terraszát is Benoid-gázzal világíthatja, mert ez is szorosan az üzletéhez tartozik. A kapitányi hivatal határozata hivatalból a tanács elé került, amely szombati ülésén foglalkozott vele. A tanács nem hagyta jóvá és nem is oldotta fel a kapitányi hivatal határozatát, hanem az ügyészi hivatalnak adta ki azzal, mondjon véleményét, vajjon kötelessége a tanácsnak magához megfelelőbbé tenni a kapitányi hivatal határozatát vagy sem? Mindenesetre érdekes, hogy maga a tanács sem tudja, hogy mit csináljon egy elsőfokú határozattal.

— A vasmunkások és az építőipari válság. A vas- és fémmunkások aradi szakcsoportja az Ungureán-féle vendéglőben ma este gyűlést tartott, amelyen az építőipari válsággal foglalkoztak. A gyűlés szónokai *Kappner* József és *Csillag* Béla voltak. Mindketten azt fejtették ki, hogy a munkásoknak nem szabad aláírniuk a munkaadók szövetségének szerződését, hanem kollektív szerződés alapján állhatnak csak munkába. Hangsúlyozták, hogy nem szabad

visszariadniok a hosszú ideig tartó sztrájk, lehetőségétől, mert *Belgiumból pénzületi támogatást* kapnak. A szónokok végül elismeréssel adóztak a vaggongyár igazgatóságának, amely nem kényszerítette munkásait a szövetség szerződésének aláírására. A gyűlésen jelen volt 150 munkás kimondta, hogy határozati javaslatot fog kidolgozni, amelyet a törvényhatósági bizottság elé terjeszt. A hatóságot a gyűlésen *Moldován* Ödön rendőrhadnagy képviselte.

— A rendőrség fizetésemelése. Aradváros törvényhatósági bizottsága március havi közgyűlésén kimondta, hogy a rendőrség fizetését tíz százalékkal felemeli. A belügyminiszter ma leiratot intézett a városhoz és ebben értesíti, hogy a közgyűlés határozatát jóváhagyta azzal, hogy a rendőrség április hó elsejétől kezdődően kapja meg a tíz százalékos fizetésemelést.

— A slöjd-tanfolyam megnyitása. A slöjd-tanfolyam ma délelőtt nyit meg a tanítóképző intézet tornatermében *Károlyi* Gyula gróf főispán jelenléteben. A megnyitási aktusnál jelen voltak még: *Varjassy* Árpád tanfelügyelő, *Guttenberg* Pál, a Kézimunkára nevelő országos egyesület igazgatója, *Láng* Mihály tanítóképző intézeti igazgató és *Lohr* József fővárosi tanár, a tanfolyam vezetője. A tanfolyamot *Varjassy* Árpád nyitotta meg, köszönetet mondván a főispánnak a slöjd-tanfolyam iránt ez évben is tanúsított érdeklődéséért és áldozatkészségéért. Majd *Guttenberg* Pál röviden ismertette az idei tanfolyam munkatervét, ezután a 30 hallgató megkezdte a munkát. Az idei tanfolyamon a jobbára vidéki tanítókból álló hallgatók a gazdasági ismétlő iskola hivatása körébe tartozó munkákat tanulják meg. A tanfolyam három héig tart.

— Kisiklott vonat. *Pilsen*-ből táviratozzák: A pilseni államvasuti igazgatóság jelenti: Ma éjjel 1/4 órakor a Pilsenből Eisenstein felé menő szenélyvonatnak 2 kocsija helytelen váltóállítás következtében kisiklott. 11 utas könnyen megsérült. A vonat 3 órai késéssel érkezett Eisensteinba.

— Betörés egy aradi fűszerkereskedésbe. A vasárnapról mára virradó éjjel titokzatos betörés történt *Pollák* József fűszerkereskedő üzletében. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy az ismeretlen tettes az udvar felőli ajtót egy doronggal kifeszítette s így hatolt be az üzletbe, ahol két pénztárfiókot feszített fel és 800 korona készpénzt lopott el. A rendőrség széles alapon megindította a nyomozást a betörő kézrekerítése iránt.

— Meggondolta magát. Egy fővárosi napilap apróhirdetése között olvastuk a következő nem mindennapi sorokat:

— Azt a szemtelen, de szép fiatalembert, aki tegnap a köruton megszólítani merészkedett s többszöri erőyes felhívásomra sem távozott oldalam mellől s egy mellék utcában megcsókolt s akit ezért kétszer arculütöttem és háromszor szembeköptem, felkérem, adjon életjelt magáról e lap kiadóhivatala útján. Jelige: „Meggondoltam.”

— Bombamerénylet. *Konstantinápoly*-ból táviratozzák: Vasárnap éjjel a Boszporus partján fekvő és az amerikai nagykövetség által lakott palota előtt bombarobbanás történt, amely kisebb anyagi kárt okozott. Négy leány könnyen megsebesült. Az osztrák-magyar nagykövetség palotája a merénylet színhelyétől néhány száz méterföldnyire fekszik. A tetteseket eddig nem fogták el.

— Elhagyott gyermekek elhelyezése. Az aradi állami gyermekmenhelyen több olyan gyermek van, akit a gyermekmenhely igazgatósága Aradra ad ki gondozásba. Tápszülők, a kik gyermekeket gondozásba akarnak venni,

naponként jelentkezhetnek a gyermekmenhely irodájában.

— Most már boldog Oroszország! Két telegramot kaptunk Szent-Pétervárról. Közülük egymás mellett őket — minden magyarázat nélkül.

I.

Pétervár, július 15. Ma megérkezett a jeruzsálemi patriarka által ajándékozott szent kép. Az igazi orosz férfiak szövetkezete ezt egy nagy manifesztációra használta fel. Sok ezer ember kísért a szent képet ünnepélyes menetben a székesegyházhoz, ahol a metropolita a képet megáldotta. A rendet nem zavarták.

II.

Pétervár, július 15. A kiewi haditörvény-szék a június 17-iki zendülésben való részvétel miatt vád alá helyezett 101 katona közül: hatot halálra; tizenketőt életfogytiglani kényszermunkára; huszat különböző tartamu kényszermunkára; tizenhetet egy büntető zászlóaljhoz való áthelyezésre; harmincat 4 havi katonai fogságra és tizennégyet fegyelmi fogságra ítelt. Kettőt (mondok kettőt) fölmentett.

— Arverési hirdetés. A vasúti kocsikban és állomáshelyiségekben elhagyott tárgyak u. m. botok, esernyők, táskák, bőröndök, kalapok stb. nyilvános elárverezése az Arad állomáson lévő feladási raktárban 1907. évi július hó 24-én délután 2 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. c. közönség ezennel meghívatik.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik fejleszthetetlen jó anyánk özvegy *Pecsenye* Jánosné végzettségén megjelenni s a ravatalára koszorút helyezni, nemkülönben az Aradi hivatalszolgák betegsegélyező és temetkezési egyesületének is a küldött koszorúért s mindazoknak, kik e pótolhatatlan veszteségünk felett érzett fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, fogadják ezuton szívből jövő halás köszönetünket. A gyászoló család.

— Birtokcsere. Az elmúlt hét folyamán az aradi kir. törvényszék telekkönyvébe a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: *Mausz* Ferenc és neje *Lórinz* Borbála eladják az aradi 2453. sz. tjkvben felvett *Sarló-utca* 25. sz. házat 3000 kor.-ért *Pintér* Viktor és neje *Gyenes* Mária-nak. — özvegy *Possert* Jánosné *Terusa* Olga eladja az aradi 648. sz. tjkvben felvett *Pölsenberg-utca* 10. sz. házat 10000 koronáért *Kontos* János-nak. — Aradi takarékos és segélyegylet mint szövetkezet eladja az aradi 6430. sz. tjkvben felvett *Demeter-utca* 111/a. számú házat 5200 kor.-ért *Rátvay* Lipótné *Dörner* Annának. — *Rózsay* Pál és neje *Krausz* Anna eladják az aradi 3914. sz. tjkvben felvett *Kápolna-utca* 13. sz. házat 14000 koronáért *Martinszky* István és neje *Pfögner* Fáninának. — *Klug* Nándor és neje *Karanyicz* Mária eladják az aradi 1325. sz. tjkvben felvett *Trombita-utca* 20. sz. 700 koronáért *Kecskeméti* András és neje *Varga* Juliannának. — *Kiskoru* Takácsy Sándor, Miklós, Konstantin és Helén gyámja eladja az aradi 4715. sz. tjkvben felvett *Széchenyi-utca* 6. sz. házat 100000 koronáért a kir. kincstárnak. — *B.ksa* Béla és neje *Giruth* Mária (Irma) Emilia eladják az aradi 6366. sz. tjkvben felvett *Orczy-utca* 12. sz. házat 15200 koronáért *Feszler* Károlyné *Nimbsger* Margit-nak. — *Balázs* Antal és neje *Ditrich* Anna eladják az aradi 6426. sz. tjkvben felvett *Török* Gábor-utca 23. sz. házat 9800 koronáért *Marosi* József és neje *Rozáliának*. *Viktoria* takarékos és hitelintézet eladja az aradi 1828. sz. tjkvben felvett *Demeter-utca* 104. sz. házat 11600 koronáért *Schusterics* Jánosné *Stefán* Annának. — Nagyszabenyi általános takarékpénztár eladja az aradi 856. sz. tjkvben felvett *Lipót-utca* 13. sz. házat 7000 koronáért *Weber* János és neje *Kiefer* Rozáliának. — *Hosszu* János és neje *Csáki* Teréz eladják az aradi 6253. sz. tjkvben felvett *Illés-utca* 133. sz. házat 2600 koronáért *Róth* Antal és neje *Limbek* Róznának. — *Badovics* szül. *Striberny* Lujza és *Badovics* Lujza eladják az aradi 947. sz. tjkvben felvett *Ákác-utca* 6. sz. házat 7700 koronáért *Farkas* János és neje *Mulay* Pálnának. *Buzás* Ferenc és neje *Papp* Rozália eladják az aradi 6737. sz. tjkvben felvett

Demeter utca 63/a. sz. házat 5200 koronáért Harpai Sándor és neje Mucsi Zsófiának.

— Csak jó áru kapható Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszerek és fodrászkellékek kereskedésében, Aradon, Andrassy tér 15. Nagy választék valódi angol tenniszverők, tenniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1259

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 15.

Kínálat és vételkérő korlátolt. Elkelt 40.000 méter-mázsa tartott áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	11.35—11.37	11.31—11.32
Zab októberre	8.07—8.09	8.03—8.04
Rozs októberre	8.83 8.84	8.83—8.84
Tengeri júliusra	6.04 6.05	6.—6.01

Zárni 5 órakor:

Magyar hitelrészvény 758 25

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradvárosi közgyűlés.

Sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi július hó 19 én d. u. 4 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügynek:

A tanács jelentése a „Magyar Westinghouse részvénytársaság” által Aradon létesítendő motor és automobil gyár részére a város tulajdonát képező vásártéri területből átengedendő terület tárgyában.

Arad, 1907. évi július hó 15-én.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Sikasztással vádolt asztalos mester. — Domány József borkereskedő és háztulajdonos, néhány héttel ezelőtt megbízta Salgó Gusztáv asztalos mestert, szabadságtéri házában lévő Fiume kávéház parkettázásával. Miután az anyagot Domány József maga szerezte be, Salgónak csak le kellett raknia a parkettet. A múlt héten figyelmeztették a háztulajdonost, hogy Salgó Gusztáv ugyancsak visszaél bizalmával s inasával a saját padlására hordatja a felesleges anyagot. Domány József erre értesítette a rendőrséget, amely egy detektívvel küldött Salgó Gusztáv padlására. A detektív százöt csomag, összesen kétezer száz darab parkett fát talált a padláson, amelyet azonnal elkobzott s átadta jogos tulajdonosának. A rendőrségen Salgó Gusztáv azzal védekezett, hogy ő nem sikkasztotta el a reá bízott anyagot s a padlására is csak azért vitette, hogy más ne lophasson belőle. Vallomását jegyzőkönyvbe vették s a többi iratokkal együtt áttették a büntető járásbíróhoz.

— Ortutay Antal ideiglenes szabadságon. A bűnös utra tévedt volt bírósági végrehajtó az utóbbi időben olyan gyakran betegeskedett, hogy teljes felépülése céljából szükségessé vált számára egy kis levegőváltás. Ortutay Antal két havi ideiglenes szabadságra vonatkozó kérelmét ma terjesztette Szokolczay Lajos kir. ügyész elé, aki azt pártolól fogja az igazságügyminiszteriumhoz felküldeni.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kaszab Géza.

Nyári színház.

Kedden, 1907. évi július hó 16-án:

TAPOLCZAY DEZSŐ mint vendég:

A polgármester ur.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Kadelburg G. Fordította: Timár Szaniszló.

S Z E M É L Y E K:

Süteő Várnai Jenő. Gerlefalvi, ve'e Tapolczai D. Ilona, neje Szilágyi B. Dr. Szeberényi Marházi M. Agota, leánya Novák Irén. Dr. Solymár Ujj Kálmán. Pirooska Körössi Juci. Kalmár Zsófi Zalai Margit.

Kedzete este 8 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Július 15 —

Fehér Kereszt szálloda. Guttenberg Pál tanár Budapest. — Vragassy Jenőné Budapest. — Özv. Bodroghy Istvánné Budapest. — Tapolczay Dezső színész Budapest. — Novák János dr. ügyvédjelölt Gyergyószentmiklós. — Krausz József vállalkozó Szeged. — Illés Elemér főhadnagy Korneuburg. — Göbl Mihály gyárvezető. — Blumenstock Lipót kereskedő Nagykikinda. — Seelenfried János kereskedő Bécs. — Patzauer Samu vállalkozó Miskolc. — Veisz Miksa vállalkozó Miskolc. — Kormos N. és neje Zám. — Erdélyi Mariska Berlin. — Ruth V. Danzig. — Gazzini Mihály Flórene. — Vas Sándor utazó Budapest. — Miklós József utazó Budapest. — Boskovicz Imre utazó Budapest. — Neményi Lajos utazó Budapest. — Schwarcz Andor utazó Budapest. — Stern Simon utazó Budapest. — Lauffer Dezső utazó Budapest. — Kovács Herman utazó Budapest. — Révész Gyula utazó Sasvár. — Vidor Armin utazó Debrecen. — Lövy József utazó Temesvár.

Központi szálloda. Pranda Ferenc építész Temesvár. — Braun Ernő hivatalnok Temesvár. — Pataky Károly birtokos és neje Obretyo. — Weisz Mór gyárigazgató Gyula. — Iritz Nándor gépkereskedő Makó. — Kálmán József igazgató Szeged. — Ligeti Béla kereskedő Szeged. — Kürthy Menyhért dr. főgimnáziumi tanár Eger. — Grünhut Géza kereskedő Lugos. — Guyik Herman mérnök Budapest. — Latinák Márton kereskedő Budapest. — Tóbiás József kir. mérnök Szolnok. — Metal Gyula birtokos és neje Buttyin. — Porsch József birtokos Ocs. — Gönczy József újságíró Budapest. — Bugárszky D. kereskedő Szeged. — Karácsonyi Gyula kincstári ispán Pécska. — Weldin Vilmos főhadnagy és neje Bozen-Tirol. — Dénes Jakab dr. ügyvéd Buttyin. — Weisz Mór gyárigazgató Békésgyula. — Berényi Ede dr. ügyvéd Békésgyula. — Rosenberg István dr. orvos Gurahonc. — Kabdebó Bertalan újságíró Budapest. — Pintér Bertalan kereskedő Budapest. — Koton Márton kereskedő Budapest. — Popovics Aurél dr. orvos és neje Ujszintanna. — Tauber Sándor mérnök Budapest.

Vass-szálloda. Blumenkranz S utazó Budapest. — Deutsch Imre utazó Budapest. — Lühneman A. utazó Bécs. — Marchan Armin utazó Nagyvárad. — Kovács Árpád főmérnök Budapest. — Pavel Konstantin dr. tanár Belényes. — Reumer Rudolf utazó Biala. — Teykeri S. vállalkozó Nagyvárad. — Szabó Elemér magánzó Szentés. — Wallenstein József utazó Budapest. — Heller Ignác utazó Budapest. — Széplaky arthur utazó Budapest. — Jeney Géza gazdatiszt Szatmár. — Joó Jenő hivatalnok Nagykároly. — Schwarcz Jenő utazó Bécs. — Fogel Samu utazó Bécs. — Ditrichstein Ignác utazó Prága.

Pannónia szálloda. Ligethy Lajos főerdész Bakonytamási. — Magasy Károly gyógyszerész Zala-lövő. — Baksay Dénes földbirtokos Baksa. — Kärner Athanasz kereskedő Temesvár. — Klein János kereskedő Budapest. — Heitz Reinhold utazó Segesvár. — Rózsa Márton állomásfőnök Piski. — Révész József kereskedő Kerülő. — Jurkovits Józsefné magánzó Kegince. — Békéssy Gyula utazó Budapest. — Bildhauer Károlyné kereskedő Battonya. — Berkovits Dénes kereskedő Margitta.

— Hajas Sándor kereskedő Szombathely. — Brausevetter Lajos könyvelő Szeged. — Reiter József fakereskedő Kovaszinc.

NYILTTER.*

20 - 1907. kpv.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kiigazított és az 1908. évben érvényesül biró ideiglenes névjegyzéke ellen beadott fel-szólamlásokra hozott határozatok az 1899. évi XV. t.-c. 148. §-a szerint folyó év július hó 20 tól kezdve július hó 30-ig bezárólag, a város-háza emeleti tanácstermében a hivatalos órák alatt kitétetnek.

Szabadságában áll azt bárkinek megtekinteni s a hozott határozatok ellen a közszemlére kitétel napjától számított 10 nap alatt bárkinek, azoknak pedig, akiknek a határozat kézbesítette, a kézbesítés napjától számított 10 nap alatt a m. kir. Curiához felelőzést elni.

A felelőzés a város polgármesterénél nyújtandó be.

Arad szab. királyi város központi választmányának 1907. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Varjassy Lej s,

polgármester, közp. választm. elnök.

Steckenpferd-Bay-Rum

Bergmann és Társa Dresda és Teschen a/E., amely kitűnő szer fejkorpa ellen, valamint a haj idő előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elősegíti a hajnövekedést és igen erős szer a reumatikus fájdalmak ellen. 2 és 4 kor. üvegekben kapható a gyógyszertárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1048

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

1907. B. I. 345/2.

Ő Felsége a király nevében!

Az aradi kir. jbiróság, mint büntető bíróság becsületsértés vétsége miatt vádolt Balogh Dávid elleni bűnygyben a Szilágyi Manó magánvádló által emelt vád fölött az Aradon 1907. évi május hó 18-ik napján dr. Szalay Dezső kir. jbirósági jegyző mint jegyzőkönyvvezető és dr. Tolnai János aradi ügyvéd mint védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Itélt.

A kir. jbiróság Balogh Dávid 49 éves év. református vallásu, tatatóvárosi születésű, aradi lakos, nős, 1 gyermek atyja, 40.000 K. értékű vagyonnal rendelkező, irni, olvasni tudó kályhagyáros vádlottat bűnösnek mondja ki a btkv. 261. §. alá eső becsületsértés vétségében, amit azáltal követett el, hogy Aradon, 1907. március 18-án „Szilágyi és Társa uraknak“ megszólítással írott levelében Szilágyi Manónak, mint a Szilágyi és Társa cég beltagjának többek között ezeket írta: „elég szemtelen ráfogásokkal gyanusít“, továbbá: „előttem pimasz rágalmozó, hazug ember marad“, — e szerint Szilágyi Manó ellenében meggyalázó kifejezéseket használt s ezért Balogh Dávid vádlottat a Btkv. 261. §. alapján az 1892. évi 27. t. c. 3. §-ába foglalt célokra fordítandó, az aradi kir. jbiróság vezetőjénél az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő, a behajthatatlanság esetén a btkv. 53. §-a alapján 1 (Egy) napi fogházzal helyettesítendő 20 (Husz) korona pénzbüntetésre ítéli.

Elmarasztalja vádlottat Szilágyi Manó főmagánvádló részére ügyvédi képviselővel felmerült s ezennel megállapított 20 (Husz) korona költségnek az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a végrehajtás terhe mellett megfizetésében.

A btkv. 277. §-a alapján Szilágyi Manó főmagánvádló kívánatára megrendeli, hogy jelen ítélet jogerőre emelkedés után egész terjedelmében az indokokkal együtt, Balogh Dávid elítelt költségére az Aradon megjelenő „Aradi Közlöny“ című hírlapban közzétéssék.

Dr. Kertész Miksa aradi ügyvéd díjait és kiadásait a B. P. 485. §. alapján 20 koronában állapítja meg saját fele Szilágyi Manó ellenében.

Dr. Tolnai János ügyvéd saját felével szemben díjai megállapítását nem kérvén, ily irányú megállapítás ez okból mellőztetik (B. P. 485. §.)

Indokok.

Szilágyi Manó azon vádat emelte Balogh Dávid ellen, mert az Aradon, 1907. március 18-án Szilágyi Manó és Társa cég címmel, mely cégnek Szilágyi Manó beltagja, s az üzletet is kizárólagosan és egyedül ő viszi, egy levelet írt, mely levélben többek között azt írta: „elég szemtelen ráfogásokkal gyanusít“, továbbá: „előttem pimasz rágalmozó, hazug ember marad“, s ezen kifejezésekkel Szilágyi Manót becsületsértésben megsértette. Indítványozta, hogy a Bíróság Balogh Dávidot mondja ki bűnösnek a Btkv. 261. §-ába ütköző s minősülő becsületsértés vétségében, szigoruan ítélje el, az ügyvédi képviselővel felmerült költségek megfizetésében marasztalja s az ítéletet a hírlapban tétesse közzé, Balogh Dávid azon kérelmet terjesztette elő, hogy a bíróság őt az ellene emelt vád és törvényes következményei alól mentse, mert ő Szilágyi Manót megsérteni nem akarta, mert a levelet nem is Szilágyi Manónak címezte, mert a vádbeli kifejezések nem meggyalázók s így nem becsületsértők, mert azokat feltételesen használta s feltételesen becsületsértés el nem követhető s mert végül az egész levélre Szilágyi Manó eljárása szolgáltaott okot. Elítélés esetén enyhe büntetést kért s kérte, hogy a bíróság a hírlapi közzétételt mellőzze, mert a sértés nem a nyilvánosság előtt történt.

A bíróság felek, illetve képviselőik előadásából s az általuk becsatolt 3 drb. levélből megállapítja, hogy 1907. március 11-én Balogh Dávid a „Szilágyi és Társa uraknak“ címmel Szilágyi Manónak egy levelet írt, melyben a céget mint szintén kályhagyáros céget felkéri, hogy a munkások bérharcában tartsanak össze, mert ő, Balogh Dávid ugy hallotta, mintha egyik munkása, a ki munkából kilépet a Szi-

lági és Tsa cég részéről lett volna erre felbujtatva

Erre Szilágyi Manó 1907. március 15-én levélben válaszolt Balogh Dávidnak, melyben értesíti, hogy a kérdéses munkás önként jelentkezett náluk, ők nem bujtották fel, ők nem követték el „incollegialitást“, mint Balogh Dávid, ki egy építkezési ügyben, a másik ajánlattevőhöz háta megett 3 ízben futott az építkezéshez suttymban csupán azért, hogy a másik ajánlatot tevő gyáros a munkát meg ne kapja, nem pedig azért, ő udniillik Balogh Dávid egy kedvező ajánlathoz jusson.

Ezen levélre írta azután Balogh Dávid azon levelet, a miben a vádbeli kitételek foglaltanak. Megállapítja továbbá a bíróság azt is, hogy ezen kitételek után: „pimasz rágalmozó, hazug ember marad“, „mindaddig míg ezen hazug rágalmozókat be nem igazolja“ — szavak állanak.

A bíróság ezen tény megállapítást alapul véve, Balogh Dávid ellenében a vádbeli becsületsértés vétségét fenforogni látta, mert vádlott azon védekezését, hogy ő nem sértő szándékkal használta a vádbeli kifejezéseket, a bíróság el nem fogadta, mert a használt kitételekből, de a levél egész hangjából a sértő szándék kétségtelen.

Vádlott azon védekezése, hogy nem Szilágyi Manónak, hanem a Szilágyi és Tsa cégnek írta a levelet s így Szilágyi Manó megsértve nincs, azért nem fogadható el, mert a sértés nem cégnek, hanem a céget vezető egyénnek, Szilágyi Manónak szólt.

Az a védekezés sem volt elfogadható, hogy a vádbeli kitételek nem becsületsértők már csak azért sem, mert feltételesen vannak használva, az nem volt elfogadható azért, mert a vádbeli kitételek oly tartalmuak, hogy azok a társadalmi élet felfogása szerint meggyalázók, s mert az a körülmény, hogy ily meggyalázó kitételek feltételes alakban használtak-e vagy nem a bíróság megállapításánál figyelembe nem jöhet akkor különösen, ha a becsületsértő szándék kétségtelenül fennforog, miért is a bíróság a rendelkező részben megjelölt vádbeli bűncselekményt bizonyítottak vette.

Balogh Dávid vádlottnak e cselekménye a Btkv. 261. §-ába ütköző s aszerint minősülő becsületsértés vétségét képezi, miért is őt, mivel a beszámításra kizáró ok fenn nem forog, ebben bűnösnek kimondani s büntetést előléteinek mint súlyosbító körülménynek, s másrészt azon körülménynek, hogy Balogh Dávid által írott első levélre Szilágyi Manó éles hangon megtámadta Balogh Dávidot, a ki annak hatása alatt írta a vádbeli kitételeket tartalmazó leveleket, mint enyhítő körülményt figyelembe véve szabta ki a rendelkező részben megállapított büntetést.

A bűnygyi költségekben és az ügyvédi díjak megfizetésében vádlott bűnygyének és elíteltetésének folyományaként a B. P. 479. és 480. §-ai alapján marasztalta a bíróság.

Szilágyi Manó a tárgyalás folyamán az ítélet hírlapi közzétételét kérte, amit Balogh Dávid vádlott ellenzett azon alapon, mert a vádbeli sértés nem volt nyilvánosan elkövetve. — A bíróság ellenzés dacára az ítélet hírlapi közzétételét megrendelte, mert a btkv. 277. §. kötelezően előírja, hogy az a sértett (jelen esetben Szilágyi Manó) kérelmére megrendelendő, s nem tesz kivételt aziránt, hogy ez nyilvánosan vagy nem nyilvánosan történt-e a szóban forgó becsületsértés.

A kir. jbiróságnál 1907. május hó 18-án.

Dr. Bozóky Mátyás,
kir. jbirósági abíró.

8208—1907. B. sz.

Ő Felsége a király nevében!

Az aradi kir. törvényszék mint felebbviteli büntető bíróság becsületsértés vétsége miatt vádolt Balogh Dávid bűnygyét, melyben az aradi kir. járásbíróóság 1907. évi május hó 18-ik napján 1907. évi B. I. 345/2 szám alatt ítéletet hozott, az ellen dr. Tolnai János ügyvéd által vádlott bűnygyének megállapítása s ugy ő, valamint vádlott által az ítélet hírlapi közzétételének megrendelése miatt bejelentett s írásban nem indokolt felebbezés folytán 1907. évi június hó 10-ik napján megtartott nyilvános

felebbviteli tárgyaláson Bittó József kir. tszéki bíró elnöklete alatt Domokos László és dr. Sanka József kir. törvényszéki bírák és dr. Széll Lajos kir. tszéki joggyakornok mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett dr. Tolnai János ügyvéd, helyettese Goldzieher Albert ügyvédjelölt védő és dr. Kertész Miksa ügyvéd, helyettese dr. Wasserstrom Mihály ügyvédjelölt magánvádló képviselője jelenlétében a vád és védelem meghallgatása után felülvizsgálat alá vévén, következőleg

Itélt.

A kir. járásbíróóság ítéletét a B. P. 554. §-a 2-ik bekezdése alapján felebbezett részben helyben hagyja, nem felebbezett egyéb részét pedig a B. P. 123. §-a 3-ik bekezdése alapján érintetlenül hagyja.

Kötelezi Balogh Dávid vádlottat a B. P. 479., 480. §-ai alapján, hogy Szilágyi Manó magánvádlónak 15 nap végrehajtás terhe alatt 10 korona felebbviteli költséget fizessen meg.

Indokok:

A felső bíróság ítélete és a törvénynek megfelelő indokolása alapján volt helyben hagyandó.

A bűnygyi költségekről a B. P. 470., 480. §-a alapján történt intézkedés.

Kelt Aradon a kir. tszék mint felebbviteli büntető bíróságnak 1907. évi június hó 10-ik napján tartott üléséből. Bittó, s. k. elnök, Lauka József, s. k. előadó.

Hartmann Károly,

1768

kir. jbirósági kezelő.

357—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város iskolaszéke a ségai külvárosi községi iskola kibővítése folytán szükséges következő iskolai felszerelések szállítása iránt f. évi július hó 22-én d. e. 10 órakor nyilvános árlejtést tart:

Kikiáltási-ár: 54 drb. 3 ülésű iskolai fapad, háromféle nagyságban drbja 17 kor., 2 darab dobogó drbja 25 kor., 2 drb. tanítói asztal drbja 24 kor., 2 drb. vendég-asztal drbja 4 kor., 2 szekrény, egy ajtó, festve drbja 86 kor., 4 drb. faszék drbja 4 kor., 2 álló tábla drbja 26 kor., 3 fali tábla drbja 26 kor., 2 fogas drbja 2 kor. 40 fill., 2 fatartó állvány drbja 7 kor. 20 fill., 2 lábtörő rács drbja 8 kor., 22 méter fafogas méterje 2 kor. összesen 44 kor., 1 drb. mosdószekrény, készlettel szerelve 30 kor., 2 drb. nádszék drbja 4 kor. 80 fill., 1 fali fogas 2 kor., 1 fatartó állvány 7 kor. 20 fill., 1 fali tábla 12 kor., 4 ugró mérő drbja 6 kor. Összesen 1413.00 korona.

2 magas bádóg kályhaellenző drbja 18 kor., 1 kisebb bádógból ellenzék drbja 12 kor., 3 köpöcsésze bádógból drbja 2 kor. 40 fillér. Összesen 55 kor. 20 fill. 1 paalag erős szövettel bevonna 48 kor.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárba.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

A hányásos hasmenéstől és bélhuruttól úgy óvjuk meg legjobban a csecsemőket, hogy Kufeke-féle gyermek-liszttel kevert tejjel tápláljuk. Mind a kettő jól emésztődik a gyomorban s aztán a bélben nem erjed meg olyan könnyen, mint maga a tehéntej. A Kufeke-féle gyermekliszt növeli a tej tápláló értékét. Minden gyermek szívesen fogadja, s okszerű átmenet a szilárdabb táplálékhoz. B. Nr. 49. 3737

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5-6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nád sdy-palotájában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

351

Hálás leszek

azon nemesszívű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne késsek megveszi azon szép és olcsó zsebórát, a melyet **Zinner Vilmos** mű órás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Falusi ház pneumatikus

házi vízteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges víz

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, sanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálak.

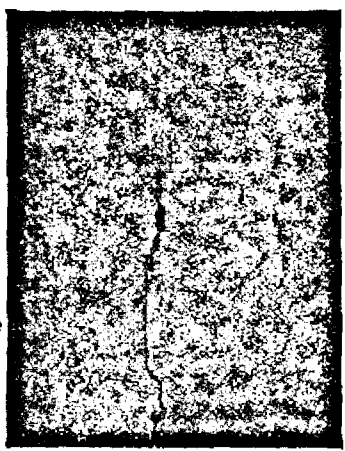
Felvételek a helyszínen.

967

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőratkák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

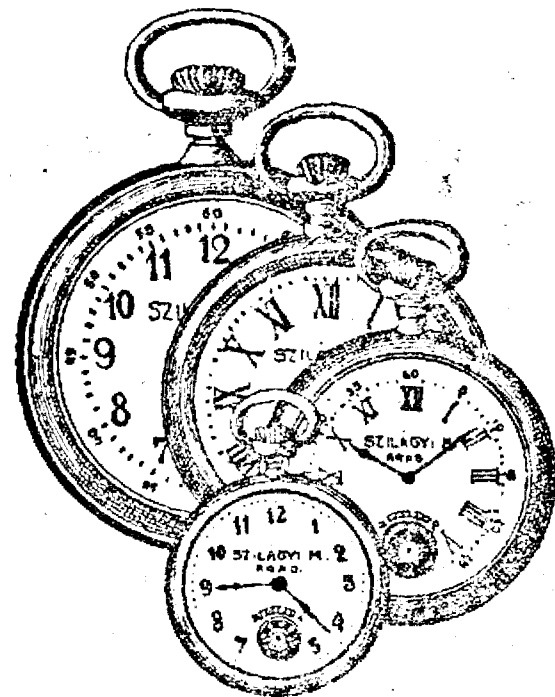
Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb 1900

óra-javító műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Kirakataink szíves megtekintését kérjük.

Nyári Occasió!

Julius hó folyamán augusztus hó 15-ig különböző cikkeknél jelentékeny áreszállítás.

Maradékot, ugyszintén divatját mult vagy a kirakatban sérült, de jó, használható mosó delain ruhakelmék, fehérneműk rendkívüli leszállított áron.

Rosenblüh H. és Társa.

Kirakataink szíves megtekintését kérjük.

Telefon sz. 307. Telefon sz. 307.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“,
Central Bobbin varrógépek csa-— ládi használatra és ipari célokra. —
„Puch“, „Helical-Premier“ és
„Préciosa“ kerékpárok jutányosan

jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

A kerületi iparfelügyelőség ál-

tal jóváhagyott

gyári munkásnévsor

nyomtatvány, úgy ívekben, mint
könyvekbe kötve, kapható az
Aradi nyomda részvénytársasá-

ságnál.

Eladó ház!A főter közelében egy
jó forgalmu**vendéglő**teljes berendezéssel, új tekepályá-
val, új terrász, szép nagy kerthe-
lyiséggel, villany- és gázvilágítás-
sal ellátva, továbbá 10 m. nagy-
ságu elsőrendű téglából épült is-
tálló, ezenkívül 3 bérlakás, amely
tisztán 10%-ot jövedelmez, kevés
összeg hozzájárulása mellett csa-

ládi viszonyok miatt

azonnal eladó,

esetleg bérbe adó.

Bővebbet a kiadóban. 1719

12022 - 1907. khsz.

Hirdetmény. Reis J. és Társa aradi cég
Akác-utca 1. sz. a telkén egy
szappanfőző műhely felállítására
telepengedély iránt folyamodván,
az 1884. évi XVII. t.-c. 27. §-a
értelmében a telep helyszín tár-
gyalására határidőül folyó évi jú-
lius hó 25-én d. u. 4 órájára kitü-
zetik, melyre az érdekeltek ez uton
is meghívotnak azon észrevétellel,
hogy a telep helyszín és tervrajza,
valamint az üzem módjának leírása
a kapitányi hivatal iparügyi osz-
tályánál folyó évi július hó 25-ig,
mindenkor a hivatalos órák alatt
betekinthető s a netáni észrevéte-
lek írásban ugyanitt, előszóval pe-
dig a helyszíni tárgyalás alkalmá-
val megtehető, mert amennyiben
ilyenek nem említettének, s ha
köztekintetek gátlólag fel nem
merülendnek, a telep engedély az
idézett törvény 30. §-a rendelkezé-
séhez képest ki fog adatni.

Arad, 1907. évi július hó 4-én.

Green,
b. főkapitány.

Kérném a cegre figyelni!

Veszeka legmagasabb árban és eladok
uraságoktól használt férfiruhákat,
utazó bundákat, továbbá használt
butorekat, Wertheim Cassát, jég szek-
rényt, lószerszámot, nyergeket és
fegyvereket, ócska vasat, fémárukat,
régiségeket, akármily kicsiny vagy
legnagyobb mennyiségben.Ugyanott kapható árverésről vett 500 drb. finom új
férfi szövet öltönyök 5 és 6 frt egy teljes öltöny.
Üzlet helyiségem május hó 1-től ruhás üzlet
Asztalos Sándor-utca Grabner-féle házban.
Butor-üzlet Arpad-tér 5. sz. izraelita templom
épületben a sarkon.Ugyanott 2 szép jég szekrény kapható.
Kivánatra hához vagy vidékre is egy levelező-
lap meghívás-a rögtön megyek.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen**Dr. Tsajkovszky-féle szer**Ha ezen folyadékkal naponta egy-
szer megnedvesítjük a lábakat, ak-
kor kétszeri alkalmazás után telje-
sen és biztosan megszűnik a cipők,
illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 288

G. Földes Kelemen

gyógyyszerésznél

Arad, Deák Ferenc-utca.

A nagyérdemű közönség figyelmébe!Tisztelettel értesítjük a vásárló közönséget, hogy a
Masztig-féle üzletbe, Andrassy-tér 22. szám
az elárusítás még e hó 28-ig tart

s a raktáron levő áruk, u. m :

Legjobb minőségű

háló-ingek,

fehér raye pique és színes

zefir ingek,

nyári rövid alsó-nadrág,

színes zsebkendők,**férfi és női harisnyák,****nap- és esőernyők**

tisztá len rumburgi vásznak

minden elfogadható árban lesz árusítva.

— Az elárusítás még e hó 28-ig tart csak. —

Kiváló tisztelettel 1753

Pfeiffer Pál és Testvére

Andrassy-tér 22. szám.

Üzletok: Nefelejts-utca 38., Ferenciek-tere 4. és Egyetem-tér 8 szám.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget érte-
síteni, hogy Aradon, József főherceg-
ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden
a szakmába illő műtéseket pontosan és
és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572 fogorvos.

Telephon sz. 242.

Kalmár Józsefhatóságilag engedélyezett villamos
világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.Költözködéseknél
vagy lakásváltoztató-
soknál

villanyvilágítási

vagy 486

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat ju-
tányosan és gyorsan eszközöl**Kalmár József**

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

Köszénelsőrendű vulkán-farkasvölgyi ros-
tált pormentes 500 kg. vételnél
házhoz szállítva pontosan kimérve
a vevő zsákjaiba

100 kgként 3:20 koronáért

kapható: 15

Pollak Sándormikalakai tégl- és cserépgyá-
rában, telefon 515.

Nagy tégl- és cserép-raktár.

Sajáté r d e k é b e n kísérelje meg
mindenki 822

nap- és esőernyőket

első kézből

Nassan R.

nap és esőernyő készítőnél beszerezni.

Ugyanott áthuzások és javítások

két óra alatt készülnek.

Permetező javítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuka hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyári
árakon.A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
néjak és egyéb tisztátalanságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a sziv-
vattyu nem romlik és a bort nem
renthatja, a gépezet jó működé-
sért 8 évi jótállás, ingyen javítás**Tüzi fecskendők**Golyó szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és saros víz hasz-
nátalanál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
sért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozza való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű belülgummirozt
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.**Kutak**

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.**Hönig Otto**a királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre megrendelendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad az apró hirdetések felvételére a **Magyar Könyvkereskedés** Aradon, József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Éven rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkét 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szótól 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillért és 1 koronáért kaphatók a postai előfizető helyein.

A Kinek

Ismeretség híján

nászastásra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispárra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokeket,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindeneket vétel vagy bérbévitel céljából keres!

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban **Inguusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. 361

2 jó karban levő kerti pad megvételre keresettek.

Szalonna,

perzselt, légen szárított, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszent-Annán. 1691

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

filc (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Eladó

szép fűszer- és korcsmaberendezés. Cim Borona-utca 15. sz. 1746

Egy négy polgárit

vagy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik **Inguusz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon. 361

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Szép szőlőkert

Gyórokon a községben, legszebb kilátásos helyen, eladó. Motorvasut megállóhely. Értekezhetni Vojtek Alajosnál Aradon. 1615

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb árakon. — **Kerpel Izó** könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Vendéglő

a belváros legforgalmasabb helyén, igen jól jövedelmező, betegség miatt azonnal átadó. Bővebbet a kiadóban. 1758

Két szobából álló

földszinti utcai garzon lakás ügyvédi irodának igen alkalmas, augusztus 1-ére kiadó: Deák Ferenc-utca 5. szám. 1699

Egy jó családból való

6 gimnáziumot végzett fiatal ember mint gyakornok felvétetik **Udvardy Kossuth Pál** gyógyszer-tárban Arad, Boros Béni-tér. Németül tudók előnyben részesülnek. 1752

Nagyvarjas alatt

140 hold

szántó föld

tanya épületekkel, egészben vagy két részben 1760

eladó vagy haszonbérbe kiadó

Bővebbet **Singer Izrael-nél, Arad, Kossuth-u. 1.**

Délelőt 9—1 óráig

való foglalkozásra kerestetik irodai alkalmazott, esetleg munkabíró nyugdíjas férfi, vagy a gépirásban jártas nő, havi 30 korona fizetéssel. Ajánlatok az Aradi Kereskedők Köréhez július 20-ig. 1762

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

20360—1907.

Hirdetmény.

Az 1906. évi III. t. c. életbeléptetett vámtarifa végrehajtási rendeletének V-ik cikke alapján kiadott magyarázatok szerint bizonyos árunemek mező- és erdőgazdasági célokra való behozatalánál kedvezményes vámkezelésben részesülnek, ha ebbeli igényük mező-, illetőleg erdőgazdasági testületek bizonyítványai által hitelesen igazoltatnak

A m. kir. földmivelésügyi minster urnak rendelete értelmében Arad sz. kir. város területére nézve ily illetékes hatóság az Aradmezőgazdasági egyesület.

Miről az érdekeltek értesítetnek.

Arad, 1907. évi július hó 6.

A városi tanács.

Magyar királyi Államvasutak áll. főnökség.

5878—1907 R. szám.

Arverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kézbesíthetetlen küldemények, u. m.: bor, pálinka, üres zsák, szék, vasrudak, vörösrézcsövek, zab, sóshal, stb. nyilvános elárverezése Arad állomásunkon lévő feladási raktárban 1907. évi július hó 24-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. c. közönség ezennel meghívatik.

Az állomástőnök:

Homonnay.

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításán nagy aranyérmekkel, keszttel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

ibolya szappan 70 fillér, ibolya tej 1 kor. és ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utáztatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis **Hajós-féle aradi készítményeket** tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

313

H AJ Ó S Á R P Á D

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek árúknál és Vojtek és Weizer drogeriájában.